

การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

อมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มกราคม 2561

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

อมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มกราคม 2561
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE ADMINISTRATION AFFAIR AND CURRICULUM ACTIVITIES IN CHILD DEVELOPMENT CENTER OF AMPHOE SAHATSAKHAN , KALASIN PROVINCE

AMARAPORN YUANGWIPAK

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
JANUARY 2018
(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจาก วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้เปิดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ดร.บุญชนะ ทาโยธี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ได้เมตตากรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาตรวจแก้ไข และช่วยเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญยิ่งต่อการทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระครูสุธีวรสาร,ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนะข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเป็นสารนิพนธ์ที่สมบูรณ์เรียบร้อย

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณ พระครูสุธีวรสาร,ดร. พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต,ดร. และนางสาวปภาวรินทร์ พวงเกตุ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ อำนวยความสะดวกตลอดเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบคุณครูผู้ดูแลเด็กในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบุคคลที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและเป็นพลังสำคัญในการทำสารนิพนธ์

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่มีส่วนให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์

5821150511002 : สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา)
คำสำคัญ : การบริหาร /วิชาการและกิจกรรม

อมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์ : การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (THE ADMINISTRATION AFFAIR AND CURRICULUM ACTIVITIES IN CHILD DEVELOPMENT CENTER OF AMPHOE SAHATSAKHAN , KALASIN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : ดร.บุญชนะ ทาโยธี., 121 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.931 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรโดยใช้ t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการวิเคราะห์การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านคุณลักษณะตามวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านโภชนาการสำหรับเด็กตามลำดับ

2) การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการศึกษาการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่ถูกต้องตามหลักของการสร้างเด็กให้มีคุณภาพ ควรมีการแนะนำการเลี้ยงดูแก่ผู้ปกครองของเด็กเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตลอดเวลา ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กเพื่อการดูแลเด็กให้เจริญเติบโตตามวัยที่สมควร ควรมีนโยบายหรือสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้

วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น สร้างความภาคภูมิใจและปลูกฝังให้มีระเบียบวินัย ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อบำรุงและปรับปรุงสถานที่พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดความสะอาดปลอดภัย และสร้างการพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการสำรวจอาหารที่เหมาะสมแก่เด็กและมีคุณภาพพร้อมทั้งประโยชน์มีสารอาหารครบถ้วน ตลอดถึงมีการเก็บข้อมูลและประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูและเด็กที่มีต่ออาหารหรือโภชนาการต่าง ๆ เป็นประจำเพื่อการปรับปรุงโภชนาการที่ดีและเหมาะสมแก่เด็กตลอด

5821150532010 : MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
KEYWORDS : ADMINISTRATION/ACADEMY AND ACTIVITIES

AMARAPORN YUANGWIPAK (THE ADMINISTRATION AFFAIR AND CURRICULUM ACTIVITIES IN CHILD DEVELOPMENT CENTER OF AMPHOE SAHATSAKHAN, KALASIN PROVINCE) ADVISOR : DR. BOONCHANA TAYOTHEE., 121 pages, 2018

The purpose of this research were 1) to study the administration of academic affair and curriculum activities in Child Development Center of Amphoe Sahatsakhan , Kalasin Province. 2) to compare the administration of academic affair and curriculum activities in Child Development Center of Amphoe Sahatsakhan , Kalasin Province according to the opinion of teacher administrators , as classified by sex, age, and experiences 3) to study the suggestions of the administration of academic affair and curriculum activities in child development center of Amphoe Sahatsakhan , Kalasin Province. the samples were 53 the teacher administrators. The instrument use in collecting the data was the 5 - rating scale questionnaire, the coefficient of reliability is 0.931, analyzed the data by SPSS (Statistical Package for the Social Science). The statistic used in data analysis were percentage, mean ,standard deviation, t-test and F-test (One-way ANOVA)

The result of this research found that

1) The administration of academic affair and curriculum activities in Child Development Center of Amphoe Sahatsakhan , Kalasin Province according to the opinion of teacher administrators is high level.

2) The administration of academic affair and curriculum activities in Child Development Center of Amphoe Sahatsakhan , Kalasin Province according to teacher administrators as classified by sex, age, experience did not different.

3) The suggestions of the administration of academic affair and curriculum activities in child development center of Amphoe Sahatsakhan , Kalasin Province should study the development for suitable characteristics , should suggestion the parenting to parents , the administrator should be setting training the stake holders in taking care children , should have policies or supporting learning activities in local tradition , proud and discipline and should be suitable budget for building facility for cleaning and safety , create learning development inside child development center and collecting data and evaluation the satisfaction of parent and teacher administrators and children for improvement good nutrition and suitable for children.

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ช**
สารบัญ		**ซ**
สารบัญตาราง		**ญ**
สารบัญภาพ		**ฑ**
บทที่		
1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
	1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
	1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
	1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
	1.6 ขอบเขตของการวิจัย	4
	1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**7**
	2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	7
	2.2 แนวคิดมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	12
	2.3 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	38
	2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	44
	2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**49**
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	49
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
	3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	51
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
	3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	52
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	53

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
4	**การวิเคราะห์ข้อมูล**	**55**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**82**
	5.1 สรุปผลการวิจัย	82
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	85
	5.3 ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม		**95**
ภาคผนวก		**98**
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	99
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย	104
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	106
	ภาคผนวก ง ความเที่ยงตรงและค่าความสอดคล้อง(IOC)	108
	ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	112
	ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	114
ประวัติผู้วิจัย		**121**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	50
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน	56
4.2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกโดยรวมและรายด้าน	57
4.3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกโดยรวมและรายข้อ	58
4.4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกโดยรวมและรายข้อ	59
4.5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกโดยรวมและรายข้อ	60
4.6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกโดยรวมและรายข้อ	61
4.7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกโดยรวมและรายข้อ	62
4.8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามเพศ	63
4.9	แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กโดยรวม จำแนกตามเพศ	63
4.10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามเพศ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามเพศ 64

4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามเพศ 65

4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามเพศ 65

4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามเพศ 66

4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามเพศ 66

4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามเพศ 67

4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามเพศ 67

4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามเพศ 68

4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามเพศ 68

4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามอายุ 69

4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามอายุ 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามอายุ 70

4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามอายุ 70

4.24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามอายุ 71

4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก คุณลักษณะตามวัย จำแนกตามอายุ 71

4.26 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามอายุ 72

4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามอายุ 72

4.28 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามอายุ 73

4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามอายุ 73

4.30 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามอายุ 74

4.31 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามอายุ 74

4.32 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกประสบการณ์การทำงาน 75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 75

4.34 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกประสบการณ์การทำงาน 76

4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 76

4.36 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกประสบการณ์การทำงาน 77

4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 77

4.38 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกประสบการณ์การทำงาน 78

4.39 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 78

4.40 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกประสบการณ์การทำงาน 79

4.41 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 79

4.42 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกประสบการณ์การทำงาน 80

4.43 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 80

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย 3

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่นตามความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น โดยกำหนดให้จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งมีอายุ 3 - 5 ปี ตามบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องกระทำ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 23) ซึ่งปัจจุบันเรียนว่า “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยแบ่งเป็นมาตรฐาน 6 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร5)มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 2)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือเป็นสถานศึกษาที่ได้มีการบริหารจัดการศึกษาต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการต่อการเรียนรู้ให้เด็กมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกเพศ ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา พัฒนาเด็กโดยเน้นการเล่นบนพื้นฐานของหลักการจัดกิจกรรม จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เอื้ออาทรต่อการดำรงชีวิตตลอดจนผสานร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ ,2548,หน้า 1)

โดยมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพุทธศักราช 2547 ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือ สั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางใน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ อีกทั้งเพื่อให้เกิดการสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่18 สิงหาคม 2552 มีมติเห็นชอบ ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้ดูแลเด็ก และรับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มองเห็นว่าการที่จะส่งเสริมมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการส่งเสริมด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ซึ่งว่าด้วยเรื่องการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากรกับผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเด็ก ตลอดถึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพรอม ๆ กัน เด็กจะไดรับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้เด็กเกิดประสบการณ์ให้เด็กมีความรู้มีความพร้อมก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 21) ยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอตามที่ได้ตั้งไว้ ไม่เพียงเท่านี้ยังพบปัญหาบางอย่างในการบริหารจัดการศูนย์ เช่น ครูผู้ดูแลเด็กและผู้บริหารท้องถิ่น ยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างจริงจัง บุคลากรทางการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ และยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยและในส่วนของปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขในประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สำคัญคือปัจจัยทางด้านหลักสูตรกับท้องถิ่น ดังนั้น จึงศึกษาทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาและความต้องการในปัจจุบันเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสร้างผลสัมฤทธิ์ (กอบแก้ว จันทร์ดี และกมลวัลย์ อุตะเดช, 2544, หน้า 12) ฉะนั้นผลที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นการรับผิดชอบร่วมกันของบุคลากรไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะหรือความเหมาะสม จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหวังให้เกิดการพัฒนา ปัญหาที่มีอยู่ได้รับการแก้ไข พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553

จากเหตุผลและปัญหาข้างต้นจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะสามารถนำมาปรับปรุงและส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้รับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมและมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหวังในการนำผลวิจัย ข้อสรุป ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นองค์ความรู้ในการศึกษาครั้งนี้ นำไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรม และประกอบการวางแผนการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่านร่วม เพื่อให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กนักเรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก

1.3 สมมติฐานการวิจัย

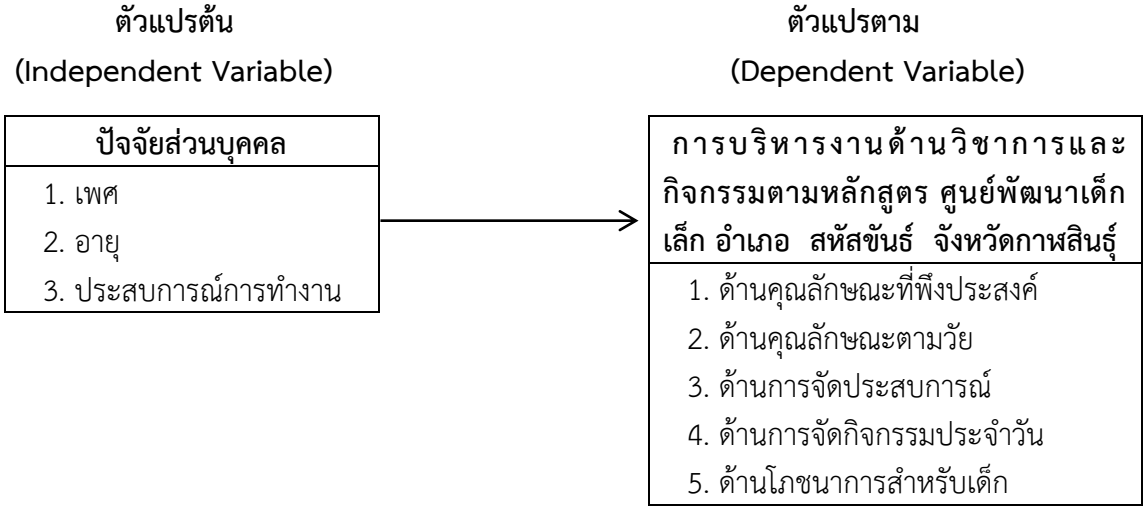
1.3.1 ครูผู้ดูแลเด็กที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

1.3.2 ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

1.3.3 ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านคุณลักษณะตามวัย 3) ด้านการจัดประสบการณ์ 4) ด้านกิจกรรมประจำวัน 5) ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 21 – 26) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1.1

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

1.6.2 ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน

1.6.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ทั้งหมด 61 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 10 มิถุนายน 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187) จากประชากร จำนวน 61 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามแนวทางการส่งเสริมมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 21 – 26) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านคุณลักษณะตามวัย 3) ด้านการจัดประสบการณ์ 4) ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน และ 5) ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยโดยมุ่งศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. ในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งหมด 16 ศูนย์ ซึ่งแบ่งเป็นสังกัดเทศบาลตำบล 12 ศูนย์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 4 ศูนย์ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 10 มิถุนายน 2559)

1.5.4 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้ระยะเวลาในช่วง พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2560

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดความหมายและขอบเขตของคำต่าง ๆ ดังนี้

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการบริหารด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็นไปตามหลักสูตรการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง มีความต้องการและจัดกิจกรรมตลอดถึงพัฒนาการให้ร่างกายเด็กมีการเจริญเติบโตมีความแข็งแรงตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี มีสุขภาพจิตดี มีความสุข มีจิตใจที่ดีงาม การแสดงออก มีการปลูกฝักอนุรักษ์วัฒนธรรม สร้างการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีความสามัคคี ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ด้านคุณลักษณะตามวัย หมายถึง การบริหารและพัฒนาคุณลักษณะตลอดถึงการการสนับสนุนจัดหารอุปกรณ์เพื่อสร้างความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก คือ มีพัฒนาการด้านร่างกายตามวัย อาทิ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น มีการพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ อาทิแสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง มีการพัฒนาการด้านสังคม มีการพัฒนาการด้านสติปัญญา

ด้านการจัดประสบการณ์ หมายถึง การส่งเสริมและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ คือ หลักการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตร

ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน หมายถึง การสนับสนุนกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน ในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี การพัฒนาการคิด การพัฒนาภาษา การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้หลายรูปแบบซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร

ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก หมายถึง การจัดหาอาหาร นม เครื่องอุปโภคบริโภคอ่านใดเพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย สามารถส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ตลอดถึงการส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี/รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล หัวหน้ากองการศึกษา นักวิชาการศึกษา

ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ครูผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เพศ หมายถึง เพศ ของครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ อายุ 20 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 -50 ปี และอายุ 51 -60 ปี

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งเป็นวุฒิการศึกษา 3 ช่วง คือ 1)ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี และ 3) มากกว่า 10 ปี

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิดและทฤษฎี จากเอกสารตำราวิชาการและแหล่งข้อมูลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ตามลำดับดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.2 แนวคิดมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร กล่าวคือ การบริหาร จะมีลักษณะและวิธีหรือเป็นการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการบริหารนั้น จะต้องมีลำดับรายการก่อนหลังว่าจะต้องทำสิ่งใดก่อนและต่อ ๆ ไป จะทำอะไรซึ่งจัดว่าเป็นหลักเกณฑ์วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) กระบวนการบริหารจะกำหนดขอบเขต และหน้าที่ตามขั้นตอนต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน

การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบอย่างมีระบบ กล่าวคือมีหลักการกฎเกณฑ์และทฤษฎีที่เชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานโดยลักษณะเช่นนี้การบริหารงานจึงเป็นศาสตร์ทางสังคมที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยาสังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ถ้าพิจารณาการบริหารงานในลักษณะของการปฏิบัติต้องอาศัยความรู้ความสามารถประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารงานแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม(จันทรานี สงวนนาม,2556, หน้า 4)

ความหมายของการบริหาร

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น

วิเชียร วิทยอุดม (2550 ,หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหาร คือ การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การอันเป็นเรื่องของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายไว้

ฟีเซีย (Fesier) และ เคทล์ (Kettl) (อ้างถึงใน สมาน นาคทัด, 2553, หน้า 11) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จ และเห็นว่า การบริหารเป็นการระดมให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้เป็นผลสำเร็จ

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (2554, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ กระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดการองค์การ การนำและการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อม สังคม การเรียนและปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ฮอตสัน (Hodgson อ้างถึงใน สมาน นาคทัด, 2553, หน้า 11)ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่พบในการทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจที่ทำสิ่งต่าง ๆ ในกระบวนการจะได้รับผลมากน้อยขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย หรืออาจกล่าวสั้นๆ ว่าการบริหารหมายถึงการที่ องค์การใช้คนและวัสดุในการไปให้ถึงความต้องการที่กำหนดไว้

สนธยา แพ่งศรีสาร (2549, หน้า 1) กล่าวถึง การบริหาร หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุม การทำงานให้กิจกรรมขององค์การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้อยู่บนพื้นฐานของปัจจัยในการบริหาร (Factor of Management)

ธีระรัตน์ กิจจารักษ์(2552, หน้า 11) ให้ความหมายของการบริหารคือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการศึกษา (Administration Resource) มาประกอบตามกระบวนการบริหาร(Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 24) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า การบริหารหมายถึง การบริหารการศึกษานับได้ว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนควรร่วมกันดำเนินการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อปรารถนาเห็นหน่วยงานเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรมของครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้มีการปฏิบัติที่ตรงกับความต้องการของสังคม และพัฒนาเครือข่ายทางด้านวิชาการแก่ชุมชน สังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต , 2549,หน้า 3 – 5) กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี 5 ประการตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

1. P คือ P lanning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารทีดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

2. O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

3. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

4. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

5. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 1) การบริหารเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งเพราะว่าในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตามหากไม่มีการบริหารโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จมีน้อยมากหรือหากว่าสามารถดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จแต่จะพบว่า การดำเนินงานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ มากมาย อาทิ คน เงิน วัสดุ และเทคนิควิธีการเป็นจำนวนมากและอาจใช้เวลานาน การบริหารสามารถช่วยขจัดปัญหาเหล่านี้ได้เพราะการบริหารจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบว่าทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อใด และโดยใคร ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนก็จะมีการประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องการติดตามและกำกับเพื่อดูความกว้าหน้าของงาน คุณภาพของงาน อุปสรรคของงานและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน นอกจากนั้นยังมีการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบจากเหตุผลที่ยกมานี้แสดงให้เห็นได้อย่างชัดแจ้งว่าการบริหารเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก

วิทวัส เพ็ญภู่(2554,หน้า 21)การบริหารของผู้บริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมความกว้าหน้าของวิทยากรต่าง ๆ การบริหารเป็นมรรคที่สำคัญจะนำไปสู่ความกว้าหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กรซึ่งมีการวินิจฉัยสังการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสิ่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์การใดย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม

เสนาะ ติเยาว์ (2544, หน้า1 - 2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบริหาร 5 ลักษณะ คือ

1. การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จ

สาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

2. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่างไปก็ไม่ท้าทายไม่มีคุณค่า ประการ ที่สอง การจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย จะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

3. การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่า ประสิทธิผล หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอแต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่างคือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

4. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้ กันโดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก 2 ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต 2549, หน้า 38 – 39) ได้กล่าวไว้ว่า นักบริหารจะทำหน้าที่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ถ้ามีคุณลักษณะ 3 ประการ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในทุติยปาปณิกสูตร ดังนี้

1. จักขุมา หมายถึง มีปัญญามองการไกล เช่น ถ้าเป็นพ่อค้าหรือนักบริหารธุรกิจนั้นจะต้องรู้ว่าสินค้าไหนได้ราคาถูก แล้วนำไปขายที่ไหนจะได้ราคาแพงในสมัยนี้ต้องรู้ว่าหุ้นจะขึ้นหรือจะตก ถ้าเป็นนักบริหารทั่วไปต้องสามารถวางแผนและฉลาดในการใช้คนคุณลักษณะข้อแรกนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Conceptual Skill คือ ความชำนาญในการใช้ความคิด

2. วิธูโร หมายถึง การจัดธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น พ่อค้าเพชร ต้องดูออกว่าเป็นเพชรแท้ หรือเพชรเทียม แพทย์หัวหน้าคณะผ่าตัดต้องเชี่ยวชาญการผ่าตัดคุณลักษณะที่สองนี้ตรงกับคำว่า Technical Skill คือ ความชำนาญด้านเทคนิค

3. นิสสยสัมปันโน หมายถึง พึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดีเช่น พ่อค้าเดินทางไปค้าขายต่างเมืองก็มีเพื่อนพ่อค้าในเมืองนั้นๆ ให้ที่พักอาศัยหรือให้กู้ยืมเงินเพราะมีเครดิตดี นักบริหารที่ดีต้องผูกใจคนไว้ได้ คุณลักษณะที่สามนี้สำคัญมาก“นกไม่มีขน คนไม่มีเพื่อน ขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้” ข้อนี้ตรงกับคำว่า Human Relation Skill คือ ความชำนาญด้านมนุษย์สัมพันธ์

สมคิด บางโม (2545, หน้า 62-63) ได้อธิบายองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อองค์การ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน กล่าวคือ จะต้องรู้ว่าจะดำเนินการไปทำไม เพื่ออะไร และต้องการอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ หรือในการผลิตต้องรู้ว่าจะต้องผลิตเพื่อใครต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหากไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้วก็ไม่มีประโยชน์ที่จะบริหารการดำเนินงานต่าง ๆ จะไม่มีผลสำเร็จ เพราะไม่มีเป้าหมายกำหนดไว้แน่นอน

2. ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัตถุและเครื่องมือใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมไปถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ 4Ms คือ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) หรือ 6Ms ที่มีเครื่องจักร (Machine) และตลอด (Market) เพิ่มเข้ามาในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น

3. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิกิริยาระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหารทั้ง 4Ms หรือ 6Ms ดังกล่าว จะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเกิดปฏิกิริยาระหว่างกันหรือกล่าวได้ว่าจะต้องมีระบบของการทำงานร่วมกันและที่เกิดขึ้นจริง ๆ ด้วย การนำปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันแล้วไม่เกิดปฏิกิริยาระหว่างกัน ไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างกัน การบริหารก็จะไม่เกิดขึ้น

4. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานนั้นสิ่งที่วัดผลสำเร็จของงานว่าบรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์การคือ ประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การในการใช้ทรัพยากรขององค์การที่มีอยู่ระยะสั้น โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้าและค่าใช้จ่ายกับปัจจัย นำออกและรายได้ขององค์การ

ประภาพรรณ รักเลี้ยง,(2556, หน้า 2) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้บริหารทุกองค์การต่างเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบย่อย 2 ระบบคือ

1. ระบบงานก็คือทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตได้แก่ทรัพย์สินเงินทุนเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์

2. ระบบคนก็คือมนุษย์หรือทรัพยากรบุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของเพื่อที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จให้กับองค์การ

ดังนั้นการบริหารจึงเกี่ยวข้องกับการ “บริหารงาน” และ “บริหารคน” อยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารจึงต้องทำหน้าที่จัดการเรื่องระบบงานด้านต่าง ๆ และวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการผลิตการให้บริการหรือการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทุกด้านเป็นไปด้วยดีพร้อม ๆ กันกับการที่ต้องจัดการเรื่องคนหรือบุคลากรซึ่งจะเป็นผู้เข้าไปรับมอบหมายและปฏิบัติงานตามหน้าที่หรือตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อให้ทุกคนมุมานะทุ่มเทกำลังความสามารถทั้งกายและใจให้เกิดผลงานที่ดีและประสานกันกับการทำงานของบุคคลฝ่ายอื่น ๆ อย่างดีด้วยอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารทำหน้าที่จัดให้การทำงานของสองระบบนี้คือระบบงานและระบบคนให้สามารถประสานทำงานร่วมกันไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปแนวคิดและทฤษฎีการบริหารดังกล่าวข้างต้นว่า การบริหารควรนำหลักการทฤษฎีในการบริหารดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานโดยเฉพาะการบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดองค์การการจัดหาบุคลากรมาปฏิบัติงานการอำนวยการการประสานงานการรายงานและงบประมาณโดยบูรณาการเข้ากับการบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 แนวคิดมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3.3 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการนั้น ได้มีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านเสนอแนวคิดและให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันโดยมีรายละเอียด ดังนี้

นงเยาว์ ธาราศรีสุทธิ (254, หน้า 48) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและหัวใจของโรงเรียน เนื่องจากจุดประสงค์อันแรกในการตั้งโรงเรียนขึ้นมาก็เพื่อการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็กนั่นเอง ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 84) ได้กล่าวอ้าง การบริหารงานวิชาการ หมายถึงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542 , หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำ ทรัพยากรในการบริหารมาประกอบการบริหาร ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด แก่ผู้เรียน

กมล ภู่ประเสริฐ (2547, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึงการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

ประกอบ กุฎโพธิ์ (2541, หน้า 84) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นศิลปะการใช้อำนาจและการใช้ทรัพยากรในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนากิจกรรมทุกอย่าง ที่ส่งผลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ให้มีประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง ความรับผิดชอบในหน้าที่ของการบริหารการบริหารในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนเรียนรู้ให้เกิดผลดีและรวมไปถึงการสร้างจุดมุ่งหมายของการจัดการหลักสูตรในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ฉะนั้นแล้ว ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อการบริหารภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุดเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติ

กิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

2.3.2 การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ งานวิชาการมีขอบข่าย ดังนี้ (ภาคภูมิ ภูมาก, 2553)

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.3.1 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มเข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ (รุ่งรัชดาพร เวหชาติ,2545, หน้า 86)

ปรียานุช ภูดินทราย (2558 , หน้า 30) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุดเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่าย ต้องร่วมมือกันดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมาตรฐาน และคุณภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 21)

คุณลักษณที่พึงประสงค์

1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

3) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย

6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

สรุปได้ว่า เด็กควรได้รับการพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ กล่าวคือ มีความต้องการและจัดกิจกรรมตลอดถึงพัฒนาการให้ร่างกายเด็กมีการเจริญเติบโตมีความแข็งแรงตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี มีสุขภาพจิตดี มีความสุข มีจิตใจที่ดีงาม การแสดงออก มีการปลูกฝักอนุรักษ์วัฒนธรรม สร้างการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีความสามัคคี ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

2. คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

1) พัฒนาการด้านร่างกาย

- อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้เดินขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ติดกระดุม ผูกเชือกรองเท้า ฯลฯ

2) พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

- อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

3) พัฒนาการด้านสังคม

- อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาด (เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมาย ร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

- อายุ 3 ปี ได้แก่ สำหรับสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อขอตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่าง ๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ – สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ – เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งเป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

สรุปได้ว่า การบริหารและพัฒนาคุณลักษณะตลอดถึงการการสนับสนุนจัดหารอุปกรณ์เพื่อสร้างความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก คือ มีพัฒนาการด้านร่างกายตามวัย อาทิ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น มีการพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ อาทิแสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง มีการพัฒนาการด้านสังคม มีการพัฒนาการด้านสติปัญญา

3. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1 หลักการจัดประสบการณ์

1) จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

5) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

1) จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2) จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีของเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

10) จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ คือ หลักการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตร

4. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

4.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที

4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็น

ผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

4.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน มีครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

สรุปได้ว่า การสนับสนุนกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน ในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี การพัฒนาการคิด การพัฒนาภาษา การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้หลายรูปแบบซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร

5. โภชนาการสำหรับเด็ก

เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ ได้แก่

หมู่อาหาร	อาหาร	ประโยชน์
หมู่ที่ 1 เนื้อสัตว์	ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่าง ๆ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ กุ้ง ปลา เครื่องใน เช่น ตับ ปอด หัวใจ ไข่ต่าง ๆ ถั่วเมล็ดแห้งต่าง ๆ เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และอาหารที่ทำจากถั่ว นม และผลิตภัณฑ์จากนม	ช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมร่างกาย ส่วนที่สึกหรอ เครื่องในช่วยสร้างและบำรุงโลหิต นมช่วยสร้างกระดูกและฟัน เนื้อสัตว์ ประเภทอาหารทะเล ช่วยป้องกันโรคคอพอกเด็กอยู่ในวัยเจริญเติบโตต้องการอาหารหมู่นี้มาก
หมู่ที่ 2 ข้าว แป้ง	ได้แก่ ข้าวต่าง ๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว แป้งต่าง ๆ เช่นแป้งข้าวเจ้า แป้งมันสำปะหลังและอาหารที่ทำจากแป้ง เช่นก๋วยเตี๋ยว บะหมี่ ขนมจีน ขนมปัง หัวเผือก มันต่าง ๆ	ให้กำลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีแรงเคลื่อนไหวทำงานได้
หมู่อาหาร	**อาหาร**	**ประโยชน์**
หมู่ที่ 3 ผักใบเขียว เหลือง	ได้แก่ ผักใบเขียวเหลืองและผักเป็นหัวต่าง ๆ เช่น ผักบุ้ง คะน้า ตำลึง ฟักทอง กะหล่ำปลี มะเขือต่าง ๆ	บำรุงสุขภาพทั่วไปให้แข็งแรง บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือกและฟัน สร้างและบำรุงโลหิต ช่วยให้ร่างกายใช้ประโยชน์จากอาหารอื่นได้เต็มที่ และมีเส้นใยเป็นกากช่วยให้การขับถ่ายสะดวก
หมู่ที่ 4 ผลไม้ต่าง ๆ	ได้แก่ ผลไม้สดต่าง ๆ เช่น มะละกอ กล้วย ส้ม มะม่วง ฝรั่ง	ช่วยบำรุงสุขภาพ และป้องกันโรคต่าง ๆ ช่วยให้ร่างกายสดชื่น บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือก และฟัน

หมู่ที่ 5 ไขมันจากสัตว์และพืช	ได้แก่ ไขมันจากสัตว์ เช่น มันหมู มันไก่ ไขมันจากพืช เช่น น้ำมันถั่ว น้ำมันงา กะทิ	อาหารหมู่นี้ให้พลังงานสูงและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีกำลังเคลื่อนไหวทำงานได้ เป็นตัวช่วยละลายวิตามินหลายชนิดเพื่อการดูดซึมและนำไปใช้ประโยชน์

หมายเหตุ เด็กปฐมวัยควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุก 45 นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานต้องได้รับการจัดหาอาหาร นม เครื่องอุปโภคบริโภคอ่านใดเพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย สามารถส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ตลอดถึงการส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่

แนวคิดการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สำหรับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีผู้ที่ได้ศึกษาและได้แสดงทัศนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาต่อเรื่องนี้ไว้มาก ดังนี้

ปริญญา รัตนวรรณี. (2553, หน้า 123-124) กล่าวว่า จากการศึกษาปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมเพิ่มเพื่อพัฒนาการแก่เด็กแบบบูรณาการควรจัดให้มีการอบรมด้านวิชาการแก่บุคลากรรวมทั้งไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการสอนบ่อยเกินไป A = Assessment คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต้นสังกัดต้องดำเนินการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องเป็นระบบกำหนดผู้รับผิดชอบหรือแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะและ R = Report คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวบรวมผลการดำเนินงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของตนเองรายงานผลการดำเนินงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปยังต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ทราบถึงผลการดำเนินงานในแต่ละปี เผยแพร่รายงานการประเมินตนเองให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

ธีรศักดิ์ แสงทอง.(2553, หน้า 48 - 52) ได้กล่าวสรุปว่าการจัดการเรียนการสอนจากหลักสูตรการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดประสบการณ์ สื่อและอุปกรณ์การศึกษาไม่ได้มาตรฐาน ในด้านวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการโดยเสริมหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

ปริญญา รัตนวรรณี (2553 , หน้า 123-124) กล่าวว่า จากการศึกษาปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมเพิ่มเพื่อพัฒนาการแก่เด็กแบบบูรณาการควรจัดให้มีการอบรมด้านวิชาการแก่บุคลากรรวมทั้งไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการสอนบ่อยเกินไป

วราภรณ์ อริยธนพล (2552 : 46) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการและหลักสูตรนั้นจะต้องมีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากก่อนดำเนินการต้องกำหนดเป็นนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการจากนั้นจึงดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน K = Knowledge คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เช่น จัดการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก โดยเชิญผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพการประชุมสรุปผลการดำเนินงานด้านวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพการส่งเสริมให้บุคลากรครูผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นต้นแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเองและการส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายทางด้านการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบและหน่วยงานอื่นๆ M = man คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการบริหารงานวิชาการ และรับผิดชอบงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอและโดยเฉพาะ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็กเพียงพอ หน่วยงานต้นสังกัดมีบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษาโดยตรง เช่น นักวิชาการศึกษา เป็นต้น และแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อทำหน้าที่กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการที่มาจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การจะพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา ฉะนั้นต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน สื่อและอุปกรณ์การศึกษา การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น และบริบทของพื้นที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย

3.. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

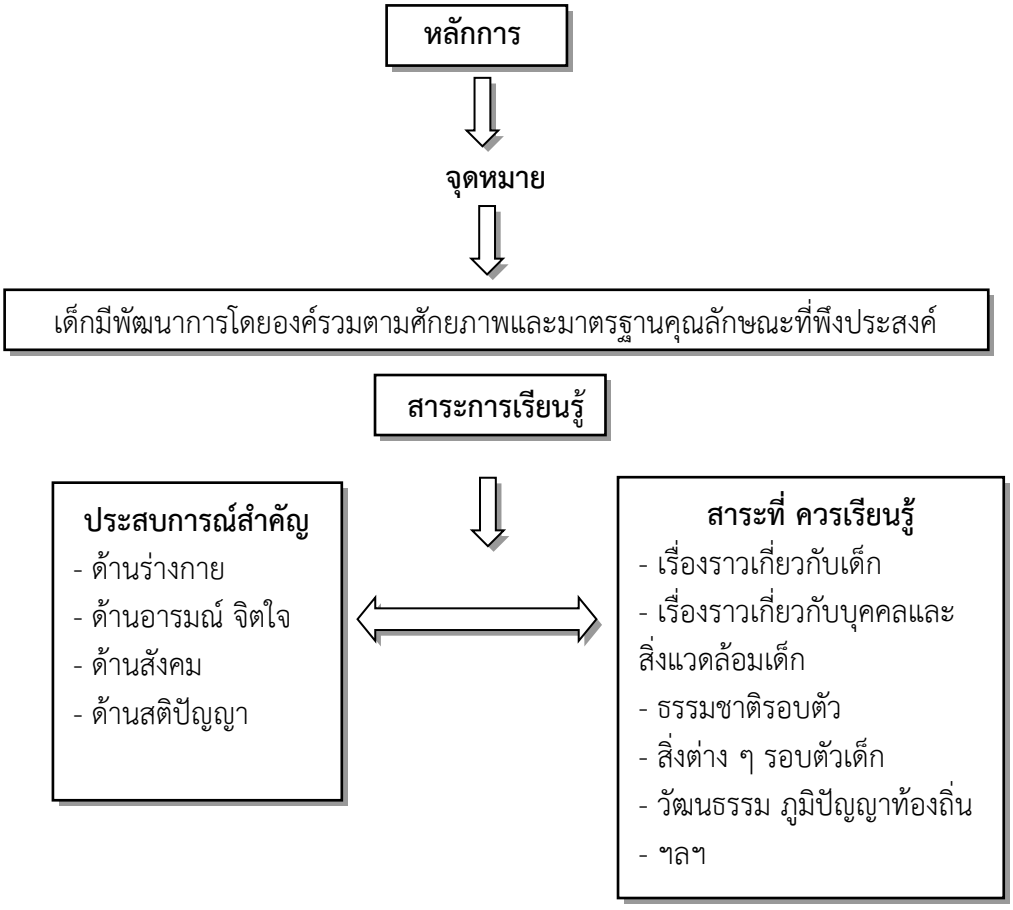
4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

1. การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น โดยการศึกษาเอกสารท้องถิ่นและงานวิจัยมาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ดังแสดงตามภาพที่ 2.

การจัดการศึกษาปฐมวัย

ภาพที่ 2.4 การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 ปี

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
3. มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์
4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
6. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
7. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

สรุปได้ว่า เด็กควรได้รับการพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ตลอดถึงพัฒนาการให้ร่างกายเด็กมีการเจริญเติบโตมีความแข็งแรงตามวัย มีสุขภาพจิตดี มีความสุข มีจิตใจที่ดีงาม สร้างการอยู่

ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีความสามัคคี ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม
5. ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3. คุณลักษณะตามวัย

3.1 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี

3.1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
- เดินถอยหลังได้
- เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว
- สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี
- หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
- จับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ

3.1.2. พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
- มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
- มีความเป็นตัวของตัวเอง

3.1.3 พัฒนาการด้านสังคม

- เล่นรวมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
- เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
- พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
- รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
- เริ่มรู้จักรอคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

3.1.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที
- ชอบดูหนังสือภาพ
- ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
- สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ
- เริ่มประโยคคำถาม อะไร
- สนใจสิ่งรอบตัว
- วางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น

3.2 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี

3.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
- เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- เขียนรูปวงกลมตามแบบได้

3.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก
- ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

3.2.3 พัฒนาการด้านสังคม

- รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- เล่นสมมติได้
- รู้จักรอคอย

3.2.4.พัฒนาการด้านสติปัญญา

- สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- บอกชื่อของตนเองได้
- ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- รู้จักใช้คำถาม อะไร
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

3.3 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

3.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้

- รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้
- เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

3.3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ชอบท้าทายผู้ใหญ่
- ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

3.3.3 พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- แบ่งของให้คนอื่น
- เก็บของเล่นเข้าที่ได้

3.3.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
- บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

3.4 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

3.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว และมั่นคง

3.4.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

3.4.3 พัฒนาการด้านสังคม

- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- มีมารยาทในสังคมที่งดงามมีจิตอาสา

3.4.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์งานตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า เด็กควรได้รับการพัฒนาฝึกหัดให้มีคุณลักษณะที่ดี ฉะนั้นการบริหารและพัฒนาคุณลักษณะตลอดถึงการการสนับสนุนจัดหารอุปกรณ์เพื่อสร้างความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีการพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ มีการพัฒนาการด้านสังคม และการพัฒนาการด้านสติปัญญา

4. การจัดประสบการณ์

4.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

4.1.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

(1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย

(2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร

(3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก

(4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก

(5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

(6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

4.1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

(1) ดูแลสุขภาพอนามัย และตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย และจิตใจของเด็ก

(2) สร้างบรรยากาศของความรักความอบอุ่นความไว้วางใจและความมั่นคงทางอารมณ์

(3) จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือกลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น

(4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย

(5) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก

(6) ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

(7) ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

4.2 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จาก

ประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

4.2.1 หลักการจัดประสบการณ์

(1) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

(2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบท ของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

(3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

(4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

(5) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

4.2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

(1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และ ระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

(2) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5

(3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ

(4) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

(6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในบริบทของชุมชนนั้น ๆ

(7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(8) จัดประสบการณ์ให้เด็กที่มีการวางแผนล่วงหน้า และแผนที่เกิดจากสภาพจริง

(9) นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

(10) ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคลใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การที่จะเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรมีการการส่งเสริมและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา แนวทางการจัดประสบการณ์ คือ หลักการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตร

การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล
6. ด้านการนิเทศการศึกษา
7. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
8. ด้านโภชนาการ
9. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน)
10. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ด้านหลักสูตร หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 ระดับ

1. ระดับอายุ 2 ปี
2. ระดับอายุ 3-5 ปี

โดยหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2. จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย (มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์)
2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย
   2.1 สาระการเรียนรู้รายปี
   2.2 ระยะเวลาเรียน
3 การจัดประสบการณ์
4 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
6 การประเมินพัฒนาการเด็ก
7 การบริหารจัดการหลักสูตร
8 อื่น ๆ

2. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอน และเด็กทราบว่าแต่ละวันจะต้องทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร โดยมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

2.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

2.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและ ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก

วัย 2 ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 5 นาที
วัย 3 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 8 นาที
วัย 4 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12 นาที
วัย 5 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

2.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกิน 20 นาที

2.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุมการเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้ เวลาประมาณ 40-60 นาที

2.1.4 กิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้อง และนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคลกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2.2 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน

สำหรับเด็กอายุ 2 ปี

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 2 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ดังนี้

1. การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัย และการแสดงมรรยาทที่สุภาพนุ่มนวลแบบไทย

2. การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้ผู้เรียนประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

3. การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่าง มือ-ตา เป็นกิจกรรมที่ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา เช่น ร้อยลูกปัด เล่นพลาสติกสร้างสรรค์ เล่นหยอดบล็อกรูปทรงลงกล่อง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล ตักน้ำหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น

4. การเคลื่อนไหว และการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก ตามความสามารถของวัย เช่น คว่ำ คลาน ยืน เดิน เล่น นิ้วมือ เคลื่อนไหว ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี วิ่งไล่จับ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม เล่นชิงช้า ม้าโยก ลากจูงของเล่น มีล้อขี่จักรยานสามล้อ เป็นต้น

5. การส่งเสริมด้านอารมณ์จิตใจเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็ก ด้านจิตใจโดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น อุ้ม โอบกอด ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออก เป็นต้น

6. การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่นแบ่งปัน รู้จักรอคอย เป็นต้น

7. การส่งเสริมทักษะทางภาษาเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่าง ๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อ เรียกสิ่งต่าง ๆ จากของจริง เล่านิทานหรือร้องเพลงง่าย ๆ ให้ฟัง เป็นต้น

8. การส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด ตามจินตนาการของตนเอง เช่น ขีดเขียนวาดรูป เล่นบทบาทสมมุติ ทำกิจกรรมศิลปะ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ เป็นต้น

สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อมใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3. การพัฒนาอารมณ์ จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจ เลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติ โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4. การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

5. การพัฒนาการคิดเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกตจำแนกเปรียบเทียบจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์แก้ปัญหาจึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

6. การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษา ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะ และดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมุติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ในระดับเด็กเล็กนั้น ไม่สอนเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้าน บรรลุจุดหมายตามหลักสูตรนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

3.1.1 เพื่อให้ผู้สอนวางแผนล่วงหน้า ในการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

3.1.2 เพื่อให้ผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมาประจำวันให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนด

3.2 การทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนควรดำเนินตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง / ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ข้อมูลพัฒนาการเด็ก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3.2.2 วิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดหมาย) ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2-5 ปี ผู้สอนต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของมาตรฐานตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาสาระการเรียนรู้

3.2.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรปฐมวัยส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญและส่วนที่เป็นสาระที่ควรเรียนรู้ โดยผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ และเลือกนำมากำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์

3.2.4 กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะต้องกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีหลากหลาย รวมทั้งศึกษาแนวคิดจากนวัตกรรมที่ผู้สอนต้องใช้สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ สำหรับรูปแบบที่นิยมใช้จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยคือ หน่วยการจัดประสบการณ์ผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เป็นรายสัปดาห์ บางสัปดาห์ อาจใช้หน่วยการจัดประสบการณ์ตามความสนใจของเด็ก โดยพิจารณาข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษาตัวเด็ก สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

3.2.5 จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในรูปแบบการบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น สำหรับการจัดประสบการณ์แบบหน่วย ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องโดยใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ 3 วิธี

(1) เด็กเป็นผู้กำหนด

(2) ผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด

(3) ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

3.2.6 เขียนแผน การจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้สอนนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่ผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักการศึกษาปฐมวัย

(1) นำหน่วยการจัดประสบการณ์ มากำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนกำหนดรายละเอียด สาระการ เรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นเป็นสาระที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดในเนื้อหาให้

(2) สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็ก ผู้สอนจะสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และผู้สอนควรตรวจสอบหลักสูตร เพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้น ๆ

(3) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ เมื่อได้ขอบข่ายสาระที่เด็กต้องการรู้และสาระที่ผู้สอนคิดว่าเด็กควรรู้เพิ่มแล้ว ผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ผู้สอนรับผิดชอบ ประสบการณ์สำคัญที่คาดว่าจะเกิด สื่อ กิจกรรม และ การประเมิน

4. ด้านสื่อ และนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจได้ง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และการค้นพบด้วยตนเอง

แนวทางการดำเนินการใช้สื่อ

- ใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อธรรมชาติ และสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ใช้สื่อจากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่อย่างหลากหลาย ทั้งที่บ้าน ศูนย์ฯ ชุมชน
- ใช้สื่อที่คำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวเด็ก
- ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์
- จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ด้วยการกระทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า
- ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
- บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ซีดีรอม วีดีทัศน์
- เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยร่วมจัดหาสื่อ

5. ด้านการวัดผล และประเมินผล

ให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการประเมินผลส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้องจัดให้มีการวัด และประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 2-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน และนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบมีการวางแผนเลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบ สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 2-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

6. ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ครอบคลุมถึงการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสอดคล้องกับหลักสูตรฯ การใช้วิธีการนิเทศสามารถทำได้หลากหลาย ทั้งนี้ต้องปฏิบัติสม่ำเสมอและเป็นระบบ

7. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือพัฒนาพฤติกรรม ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนดในหลักสูตร หรือสังคมคาดหวัง ซึ่งดำเนินการโดยครูผู้ดูแลเด็ก หรือดำเนินการร่วมกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาค เรียนละ 1 เรื่อง

8. ด้านโภชนาการ

การดำเนินงานโภชนาการใช้แนวทางการดำเนินงานโภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย ซึ่งงานโภชนาการที่สำคัญมี 2 ส่วนคือ การจัดอาหารสำหรับเด็กเล็ก และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กเพื่อให้เด็กได้รับอาหารตามวัยที่เหมาะสม และเพียงพอส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพที่ดีมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่ม สะอาด และสารอาหารที่จำเป็น ดังนี้

8.1 อาหารหลัก 5 หมู่

ประเทศไทย แบ่งอาหารชนิดต่าง ๆ ที่รับประทานเป็น 5 หมู่ เพื่อเป็นแนวทางง่าย ๆ ที่ใช้แนะนำการรับประทานอาหารว่าควรกินให้ครบ 5 หมู่ โดยอาหารในหมู่เดียวกันสามารถ

กินทดแทนกันได้ เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารต่าง ๆ ครบถ้วน และเพียงพอเพื่อการมีภาวะโภชนาการที่ดี อาหาร 5 หมู่ ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 เนื้อสัตว์ ไข่ นม และถั่วเมล็ดแห้ง

อาหารหมู่นี้ให้สารอาหารโปรตีนเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งวิตามิน และแร่ธาตุ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างเซลล์กล้ามเนื้อ เนื้อเยื่อ กระดูก ภูมิต้านทานโรค ฮอร์โมน เอนไซม์ และใช้เป็นแหล่งพลังงานของร่างกาย เมื่อร่างกายได้รับสารอาหารคาร์โบไฮเดรตและไขมันไม่เพียงพอ

หมู่ที่ 2 ข้าว แป้ง เผือก มัน และน้ำตาล

อาหารหมู่นี้ ให้สารอาหารคาร์โบไฮเดรตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการให้พลังงานแก่ร่างกาย เช่น ทำให้เดินไปไหนมาไหนได้ ทำงานได้ ถ้ารับประทานอาหารพวกนี้ในปริมาณมากเกินความต้องการของร่างกาย สารอาหารคาร์โบไฮเดรตก็จะถูกเปลี่ยนไปอยู่ในรูปไขมันและสะสมในร่างกาย

หมู่ที่ 3 ผักต่าง ๆ เช่น ผักบุ้ง ตำลึง คะน้า ฟักทอง ถั่วฝักยาว ฯลฯ

หมู่ที่ 4 ผลไม้ต่าง ๆ เช่น กล้วย ส้ม มะละกอ มะม่วง สับปะรด ขนุน ฝรั่ง ลางสาด ฯลฯ

ผักและผลไม้ เป็นแหล่งของสารอาหารจำพวกวิตามิน และแร่ธาตุ เช่น วิตามินบี 2 วิตามินบี 6 กรดโฟลิค วิตามินซี วิตามินเอ วิตามินอี โปแตกเซียม แมกนีเซียม ทองแดง และแคลเซียม มีหน้าที่หลักในการช่วยให้อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายทำงานได้ตามปกติ และชะลอความเสื่อมของร่างกาย นอกจากนี้ผักและผลไม้ยังอุดมไปด้วยเส้นใยอาหาร และสารพฤกษ์เคมี ซึ่งอาจช่วยป้องกันโรคมะเร็งบางชนิดได้

หมู่ที่ 5 ไขมันต่าง ๆ เช่น ไขมันจากสัตว์และไขมันจากพืช

อาหารหมู่นี้ให้สารอาหารไขมัน ซึ่งมีหน้าที่หลักในการให้พลังงานที่ใช้ประจำวันและยังเป็นพลังงานสะสมที่ร่างกาย สามารถนำมาใช้เมื่อจำเป็นถ้าเรากินอาหารที่มีสารอาหารไขมันมากเกินความต้องการของร่างกาย จะถูกเก็บสะสมในรูปไขมันตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมทั้งเป็นบริเวณหน้าท้อง และสะโพก

8.2 เด็กปฐมวัยควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุก 45 นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

8.3 การปรุงอาหารต้องใช้เครื่องปรุงที่มีส่วนประกอบของไอโอดีนด้วยทุกครั้ง เช่น เกลือไอโอดีน น้ำปลาไอโอดีน

8.4 ใน 1 สัปดาห์ ควรจะจัดอาหารให้มีธาตุเหล็กประมาณ 1-2 มื้อ

8.5 สารอาหารที่จำเป็นสำหรับเด็ก

สารอาหารหลักที่เด็กต้องการ คือ คาร์โบไฮเดรตและไขมันซึ่งเป็นสารอาหารที่ให้พลังงาน และโปรตีนเป็นสารอาหารที่ช่วยในการเจริญเติบโตและเสริมสร้างเนื้อเยื่อ เราจะได้โปรตีนจากเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ นม และถั่วเมล็ดแห้ง เด็กเล็กมีความต้องการพลังงาน และสารอาหารต่อน้ำหนักตัวมากกว่าผู้ใหญ่ หากได้รับพลังงานไม่เพียงพอ ร่างกายจะนำโปรตีนไปใช้เป็นพลังงานทำให้โปรตีนไม่ถูกนำไปใช้ในเรื่องการเจริญเติบโต ทำให้เด็กเตี้ย แคระแกร็น และอาหารสำหรับเด็กควร

มีไขมันเป็นส่วนประกอบในปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อให้ได้รับกรดไขมันที่จำเป็นนอกจากนั้นยังมีสารอาหารอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเด็ก ได้แก่

1) แคลเซียม แร่ธาตุที่สำคัญที่ช่วยในการสร้างกระดูก และฟันให้แข็งแรงและยังมีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการทำงานของระบบประสาท กล้ามเนื้อรวมทั้งกล้ามเนื้อหัวใจ การแข็งตัวของเลือดเมื่อมีบาดแผล วัยเด็กเป็นวัยที่ร่างกายต้องการแคลเซียมมาก เนื่องจากมีภาวะสร้างกระดูกมากช่วยให้มีการสะสมแคลเซียมในกระดูกมากขึ้น แหล่งอาหารที่มีแคลเซียมมาก ได้แก่ นม เนย แข็ง ปลาเล็กปลาน้อย ปลากระป๋อง กุ้งฝอย เต้าหู้ ผักใบเขียว

2) ไอโอดีน เป็นแร่ธาตุที่สำคัญ เพราะถ้ามีการขาดในหญิงตั้งครรภ์จะทำให้เด็กที่เกิดมามีสติปัญญาด้อย โดยอาหารที่เป็นแหล่งของไอโอดีน ได้แก่ อาหารทะเล คือ ปลา ปู กุ้ง หอย ปลาหมึก และเกลือเสริมไอโอดีน โดยใช้ในการปรุงอาหาร

3) วิตามินเอ มีหน้าที่ในการเสริมสร้างเนื้อเยื่อและระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย แหล่งอาหารของวิตามินเอ ได้แก่ ตับ ผักใบเขียว และผักที่มีสีเหลือง เช่น ผักบุ้ง ตำลึง ฟักทอง แครอท ส่วนในผลไม้ได้แก่ มะละกอสุก มะม่วงสุก

นอกจากสารอาหารต่าง ๆ ที่จำเป็นตามข้างต้นแล้ว ยังได้รับสารอาหารอื่น ๆ เช่น วิตามิน 1 วิตามิน 2 วิตามิน บี 6 วิตามิน บี 12 กรดไฟเลท รวมทั้งแร่ธาตุ ฟอสฟอรัส โซเดียม โปแตกเซียม สังกะสี

8.6 การติดตามผลการดำเนินงานโภชนาการ

หลังจากที่ให้คำแนะนำกับ พ่อแม่ / ผู้ปกครองเด็ก และดำเนินการส่งเสริมภาวะโภชนาการหรือแก้ไขปัญหาแล้ว จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานนั้นเพื่อดูว่าวิธีการส่งเสริมภาวะโภชนาการหรือแก้ไขปัญหานั้นได้ผลเป็นอย่างไร

1. ในกรณีที่เด็กมีการเจริญเติบโตดี ติดตามโดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงตามปกติ
2. ในกรณีที่เด็กอยู่ในระดับเสี่ยง ต่อการขาดอาหาร (น้ำหนักค่อนข้างน้อย ค่อนข้างเตี้ย ค่อนข้างผอม หรือเสี่ยงต่อภาวะอ้วน (เริ่มอ้วนหรืออ้วน) ให้ติดตามโดยการชั่งน้าหนักทุกเดือน และวัดส่วนสูงทุก 3 เดือน เมื่อชั่งน้ำหนัก-วัดส่วนสูงแล้ว นำน้ำหนักส่วนสูงมาจุดลงในกราฟฯ ทั้ง 3 ตัวชี้วัด เพื่อดูว่า
   - เด็กมีแนวโน้มการเจริญเติบโตเป็นอย่างไร
   - ภาวะโภชนาการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

เด็กอาจมีภาวะโภชนาการเหมือนเดิม แต่เส้นการเจริญเติบโตของเด็กเปลี่ยนแปลงให้ดูด้วยว่า เปลี่ยนไปในทิศทางดีขึ้น เท่าเดิม หรือแย่ลง (รายละเอียดดูในหัวข้อแปลผล และแจ้งผล) ในกรณีที่เส้นทางการเจริญเติบโตของเด็กเปลี่ยนแปลงดีขึ้น แสดงว่า การกินอาหารดีแล้ว หรือวิธีการแก้ไขปัญหานั้นดีแล้วให้ทำต่อไป

ในกรณีที่เส้นการเจริญเติบโตของเด็กไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางแย่ลง แสดงว่าการกินอาหารของเด็กยังไม่เพียงพอ หรือวิธีการแก้ไขนั้นยังไม่ดีต้องปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ไขใหม่

9. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ / โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน)

9.1 กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันปีใหม่ วันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ

9.2 โครงการต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

10. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้โดยใช้มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐาน และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มาตรฐานด้านที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุต่าง ๆ คุณลักษณะตามวัย การพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม สติปัญญาของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ การจัดประสบการณ์เด็กและแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กในช่วงอายุต่าง ๆ การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การจัดประสบการณ์กิจกรรมประจำวัน การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ สื่อและนวัตกรรมจัดประสบการณ์เรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน โภชนาการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในมาตรา 49 กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และในมาตรา 289 กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 41 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ยังกำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นได้ นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16ได้กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดหน่วยงานราชการต่างๆ ดำเนินการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกรูปแบบเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในรูปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แต่เดิมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้แก่ เทศบาลมีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

ให้แก่เด็กที่มีอายุระหว่าง 3 – 5 ปีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมให้แก่เด็กให้ได้รับการพัฒนาความพร้อมทั้ง 4 ด้านและมีความพร้อมเข้ารับการศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดำเนินการถ่ายโอนจากหน่วยงานราชการต่างๆ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมของหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบการดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้คุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ตอบสนองความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอายุ 2 - 5 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 , หน้า 1)

การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)

2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย

3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ

4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น

5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

หลักการและเหตุผลของการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2544 เมื่อมีประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโอนอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบ การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนด้วยนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกระทรวงมหาดไทย ศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาของกรมศาสนา และการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้รับการถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อมาปี พ.ศ. 2546 เริ่มมีการถ่ายโอนภารกิจอำนาจหน้าที่และงบประมาณในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2547 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบดูแล

จำนวนทั้งสิ้น 14,300 แห่ง โดยรับโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 6,000 แห่ง กรมการศาสนา จำนวน 14,200 แห่ง สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) จำนวน 2,000 แห่ง เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จัดตั้งเอง จำนวน 2,100 แห่ง และมีสถานเลี้ยงเด็กเอกชน จำนวน 1,347 แห่ง (รวมภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร) โดยเฉลี่ยมีผู้ดูแลเด็กประมาณ 3 คนต่อแห่ง หรือประมาณ จำนวน 47,211 คน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553, หน้า 12)

2. อำนาจและหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547, หน้า 6)

2.1 นโยบาย จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3-5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2.2 เป้าหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

2.3 วัตถุประสงค์

2.3.1 เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

2.3.2 เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.3 เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี

2.3.4 เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

2.3.5 เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

2.3.6 เพื่อให้การบริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

3. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีสถานที่ อาคาร และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1.1 ความต้องการให้จัดตั้งศูนย์

3.1.2 ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน ควรมีเด็กที่รับบริการ อายุ 3-5 ปี ไม่น้อยกว่า 20 คนขึ้นไป

3.1.3 ความต้องการให้ศูนย์จัดบริการ ฯลฯ

3.2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณามอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา หรือพนักงานจ้างที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.3 จัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และญัตติของความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำญัตติเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นทั่วไป

3.4 จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอขอรับงบประมาณในการดำเนินการจากผู้มีอำนาจอนุมัติองค์กร

3.5 จัดทำระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกาศให้สาธารณชนทราบ

3.7 การยุบ/เลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียน หรือกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป เป็นแห่งเดียวกันให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พิจารรายุบเลิกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยผ่านความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

สรุปได้ว่า การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการถ่ายโอนหรือศูนย์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทั้งนี้ เพื่อจะได้เข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและพัฒนาให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ มีสติปัญญา ความสามารถ และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างมีสุขในสังคมได้ต่อไปในอนาคตความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารต้องมีความรู้และมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และการเตรียมความพร้อมด้านบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3 – 5 ปี ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ให้เด็กมีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลักษณะรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ได้แก่ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 12)

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

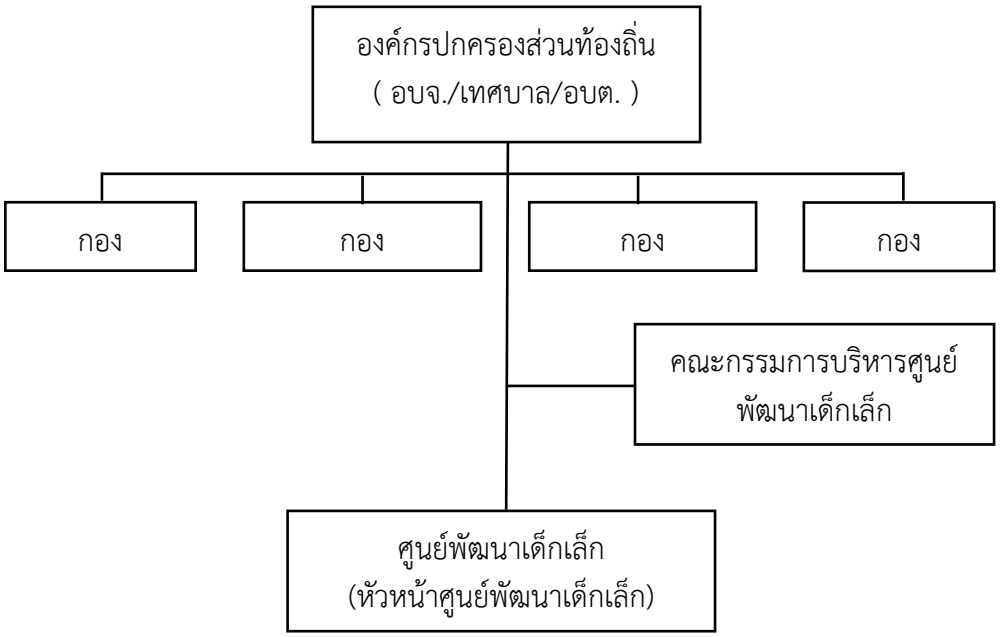
2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน และคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยความร่วมมือสนับสนุนของชุมชนในท้องถิ่น โดยมีแนวทางในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังต่อไปนี้

แนวทางการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ขั้นตอนที่ 1 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดเวทีประชาคม สำรวจความต้องการของประชาชน ข้อมูลเด็กในเขตปกครองท้องถิ่นว่ามีจำนวนเท่าไร ความร่วมมือของชุมชน หรือความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในเรื่องใดบ้าง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณารูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความหลากหลายในด้านศักยภาพ ด้านทรัพยากรและเศรษฐกิจ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกหรือปรับใช้ตามความเหมาะสมตามสภาพการบริหารจัดการของแต่ละพื้นที่ ดังแสดงในภาพที่ 2.1 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.,ม.ป.ป. หน้า 10)

ภาพที่ 2.1 ปรับปรุงจากรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากภาพที่ 2.1 อธิบายได้ว่า รูปแบบดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดตั้งและรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดหาหรือจัดจ้างบุคลากรทางการศึกษาเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และดำเนินการเลือกตั้งหรือจัดตั้งให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนงานและจัดทำญัตติ เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นนำโครงการการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระบุลงในแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากนั้นรายงานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มอบให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้บริหารจัดการ

ซึ่งประกอบด้วยงาน ดังนี้ งานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานด้านบุคลากร งานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย งานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งานด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน งานด้านกรส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านธุรการ โดยปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 68)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานราชการและเอกชน โดยถือได้ว่าเป็นการจัดตั้งขึ้นจากการมองเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีการพัฒนาทางการเรียนรู้ให้มีความพร้อม ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ตามวัยอันสมควรก่อนจะเข้าสู่วัยที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

สรุปได้ว่า การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการถ่ายโอนหรือศูนย์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทั้งนี้ เพื่อจะได้เข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและพัฒนาให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ มีสติปัญญา ความสามารถ และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างมีสุขในสังคมได้ต่อไปในอนาคตความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารต้องมีความรู้และมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และการเตรียมความพร้อมด้านบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประชาชนอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เห็นความสำคัญของการศึกษา ได้ส่งบุตรหลานให้รับการศึกษาทั้งภาคบังคับ และการศึกษาเมื่อพ้นภาคบังคับคิดเฉลี่ยให้อัตราสูง บุคคลในท้องถิ่นบางคนประสพความสำเร็จในหน้าที่การงานระดับสูงหลายคน นอกจากนั้นมีโรงเรียนที่เป็นแหล่งศึกษาของคนในท้องถิ่นคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ละแห่งในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในเขตเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้ดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จากการดำเนินการในการจัดการศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้เด็กเล็กที่ผู้ปกครองได้ส่งเข้ามาจัดประสบการณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัย ตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กอีกด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอ

สหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนทั้งหมด 16 แห่ง โดยอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบล 12 แห่ง ดังนี้ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนทั้งหมด 16 แห่ง โดยอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบล 12 แห่ง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง

สังกัด	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก
เทศบาลตำบลโนนศิลา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วงกุญชร	4
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลา	4
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนแหลมทอง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนแหลมทอง	10
องค์การบริหารส่วนตำบลสหัสขันธ์	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสิงห์สะอาด	5
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านถ้ำปลา	5
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนาคูณ	7
เทศบาลตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโนนน้ำเกลี้ยง	4
เทศบาลตำบลนิคม	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดอรุณรังษีวราราม	4
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเสริมชัยศรี	4
เทศบาลตำบลนามะเขือ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโคกเจริญ	2
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโพนสวาง	2
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนามะเขือ	5
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไทรทอง	5
เทศบาลตำบลภูสิงห์	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดงน้อย	3
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนอุดม	3
เทศบาลตำบลโนนบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเจริญธรรม	4
รวมจำนวนครูผู้ดูแลเด็กทั้งหมด		**61**

อ้างอิงข้อมูลจาก : (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 10 มิถุนายน 2559)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิสมัย สุยคำไฮ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 ด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มี

ตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

พิสมัย สุยคำไฮ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก5 ด้าน พบว่า 1. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทีมีอายุต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

กิตติศัพท์ ใจทน (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย วิจัยพบว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรโดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.10) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า เด็กมีคุณลักษณะตามวัยที่เหมาะสมกับช่วงอายุเช่น พัฒนาด้านร่างกาย พัฒนาด้านอารมณ์ – จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา ($\overline{X}$ = 4.14) สามารถปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่น รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้กำหนดจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก ($\overline{X}$ = 4.01) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องเรียน ($\overline{X}$ = 3.78) ตามลำดับส่วนข้อที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย สามารถปฏิบัติ ได้น้อยกว่าเรื่องอื่นคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการประเมินการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\overline{X}$ = 2.14)

หทัยรัตน์ ขมสวัสดิ์ (2558, หน้า 71-74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านหลักสูตร ปัญหา คือ ผู้บริหาร ครู นักวิชาการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร บางคนยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ทีแท้จริงของการจัดทำหลักสูตร แนวทางการพัฒนา คือ ดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนทุกคน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตร

2. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน ปัญหา คือ ครูจัดกิจกรรมเน้นการอ่านออก เขียนได้ ไม่เน้นให้เด็กทำกิจกรรมที่ได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย แนวทางการพัฒนา คือเชิญประชุมชีแจง ทำความเข้าใจให้ผู้ปกครองทราบแนวการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ทีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ปัญหาคือครูเขียนแผนการจัดประสบการณ์ไม่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ทีให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับประสบการณ์ตรงโดยมี

ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ แนวทางการพัฒนา คือ ควรให้ครูทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดประสบการณ์จากผู้เชียวชาญ เชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้และศึกษาดูงานอย่างต่อเนือง

4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ปัญหา คือ สื่อ อุปกรณ์สำหรับเด็กมีไม่เพียงพอแนวทางการพัฒนาคือควรให้ครูได้เลือกซื้อสื่อการสอนและวัสดุการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อที่ทำให้เด็กเรียนรู้ เข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล ปัญหาคือครูขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดผลและประเมินผล แนวทางการพัฒนา คือ ส่งครูเข้าฝึกอบรม เชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ให้คำแนะนำในการจัดทำการวัดผลและประเมินผล

6. ด้านการนิเทศการศึกษา ปัญหา คือ การนิเทศการเรียนการสอนปฏิบัติไม่สม่ำเสมอหรือต่อเนือง แนวทางการพัฒนา คือ ควรจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนภาคเรียนละ 1-2 ครั้งนิเทศห้องเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นประจำอย่างต่อเนือง

7. ด้านการวิจัยในชันเรียน ปัญหา คือ ครูบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชันเรียน แนวทางการพัฒนา คือควรให้ครูได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจวัตถุประสงค์ทีแท้จริงของการทำวิจัยในชันเรียน

8. ด้านโภชนาการ ปัญหา คือ ศูนย์บางแห่งไม่มีครัวสำหรับประกอบอาหารเองใช้วิธีการประมูล ทำให้เกิดปัญหาผู้ประกอบการจัดทำอาหารไม่ตรงตามเมนูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้เด็กไม่ได้สารอาหารครบตามหลัก 5 หมู่ แนวทางการพัฒนา คือ จัดให้มีการประมูลผู้ประกอบการอาหารกลางวัน กำหนดรายการอาหารโดยบุคลากรครูฝ่ายโภชนาการตามแนวทางของกรมอนามัย

9. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ/โครงการทีส่งเสริมผู้เรียน)ปัญหา คือ บางกิจกรรมไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง แนวทางการพัฒนา คือ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ

10. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัญหา คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงานประเมินคุณภาพภายใน ทำให้การประเมินคุณภาพภายในไม่เสร็จตามทีกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงาน แนวทางการพัฒนา คือ ให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมทีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดขึ้น แล้วนำมาพัฒนาการจัดทำระบบการประเมินคุณภาพภายในตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

เพ็ญโสภา เทพปัน (2558, หน้า 1892) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ =1.90 , σ = 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชุมร่วมกันของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กถึงการจัดการศึกษาของเด็กการจัดการด้านการศึกษา (μ =2.00 , σ = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กโดยเน้นในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ (μ =1.81 , σ = 0.66)

นางปรียานุช ภูดินทราย(2558, หน้า 81) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยางตลาด จังหวัด

กาฬสินธุ์ พบว่า การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านฉันทะ ด้านจิตตะ ด้านวิมังสา และด้านวิริยะ ตามลำดับ ครูผู้ดูแลเด็กและประธานกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือควรจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/คณะกรรมการฯ/ครูผู้ดูแลเด็ก กับผู้ปกครองคณะผู้นำชุมชนโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและร่วมกิจกรรมกันในชุมชนเพื่อความสามัคคี ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเป็นการสร้างเสริมความเป็นพี่น้อง ความเป็นญาติมิตรเพื่อลดความขัดแย้งในชุมชน

ฐนิตา กสิคุณ (2560, หน้า 290) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

จากการศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การสร้างระบบบริหารด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีความสำคัญยิ่งต่อวงการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาการบริหารและการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในการดำเนินการซึ่ง ได้กำหนดการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านคุณลักษณะตามวัย 3) ด้านการจัดประสบการณ์ 4) ด้านกิจกรรมประจำวัน 5) ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก เพื่อเป็นการส่งเสริมเด็กเล็กในท้องถิ่นให้ได้รับการดูแลและพัฒนาทางด้านการศึกษา พร้อมถึง สติ ปัญญา อารมณ์อย่างท่าเทียมกันและทั่วถึง ผู้วิจัยจึงเกิด แรงบันดาลใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการวิจัยตลอดจนข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนั้นเพื่อให้มีสาระครอบคลุมครบและถ้วนเหมาะสมสำหรับการทำวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.4 การตรวจสอบและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ทั้งหมด 61 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ , 10 มิถุนายน 2559)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187) จากประชากร จำนวน 61 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากประชากรทั้งหมดจำนวน 61 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน จากนั้นใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อที่จะทราบว่าประชากรแต่ละกลุ่มที่มีอยู่จะได้กลุ่มตัวอย่างกี่คน แล้วจึงเลือกใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) แบบแบ่งสัดส่วน โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ทดแทนจากครูผู้ดูแลเด็กในแต่ละศูนย์จนครบตามที่ได้กำหนดไว้ ดังตารางที่ 3.1

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับ	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วงกุญชร	4	3
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลา	4	3
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนแหลมทอง	10	8
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสิงห์สะอาด	5	4
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านถ้ำปลา	5	4
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนาคูณ	7	5
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโนนน้ำเกลี้ยง	4	3
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดอรุณรังษีวราราม	4	3
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเสริมชัยศรี	4	3
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโคกเจริญ	2	1
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโพนสวาง	2	1
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนามะเขือ	5	4
13	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไทรทอง	5	4
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดงน้อย	3	2
15	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนอุดม	3	2
16	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเจริญธรรม	4	3
รวม		**61**	**53**

ข้อมูล : (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 10 มิถุนายน 2559)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open–ended) มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีจำนวน 5 ข้อ
2) ด้านคุณลักษณะตามวัย มีจำนวน 5 ข้อ
3) ด้านการจัดประสบการณ์ มีจำนวน 5 ข้อ
4) ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน มีจำนวน 5 ข้อ
5) ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะตามวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน และ ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก โดยใช้คำถามปลายเปิด

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดกรอบ ตัวแปรและประเด็นต่าง ๆ ในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา วัตถุประสงค์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ เพื่อตรวจสอบ และให้ความเห็นชอบจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต,ดร.
วุฒิการศึกษา ปรัญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2) ดร. จำปี โยธารินทร์
วุฒิการศึกษา ปรัญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3) นางสาวปภาวรินทร์ พวงเกตุ
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนแหลมทอง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ถ้อยคำภาษา

เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของเครื่องมือแล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

- 1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้นไม่มีความตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามโดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หากผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า คำถามข้อใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยหาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 –1.00 (ดูภาคผนวก ง,หน้า 119-121)

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้ดูแลเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.931 (ดูภาคผนวก จ,หน้า 123)

3.4.5 นำแบบสอบถามมาแก้ไขและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำเสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3.5.2 ขออนุญาตและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเข้าไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 53 ชุด และได้รับคืนจำนวน 53 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.3 ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้ตอบแบบสอบถามเสร็จ

3.5.4 เก็บรวบรวมแบบสอบถามและเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 53 ชุด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน มาทำการทำงานวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ร้อยล่ะ (Percentage)

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงแบบมาตรฐาน (S.D.)

การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามใช้มาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร ระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร ระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร ระดับน้อยที่สุด

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปรความหมายคะแนน(ยุทธ ไกรวรรณ์, 2550 หน้า 100 -102) ซึ่งมีค่าคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.3 ทำการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ที่ต่างกัน ด้วยการทดสอบค่า t-test อายุ และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ด้วยการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

3.6.4 ส่วนคำถามปลายเปิดผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) โดยวิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาที่ผู้ตอบคำถามปลายเปิดแต่ละคนตอบ เพื่อทำการแยกประเด็นคำตอบดังกล่าวให้เป็นหมวดหมู่แล้วอธิบายเป็นความเรียง

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่สถิติพื้นฐาน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอ้าน,2545,หน้า 104-112)

3.7.1 สถิติทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) การหาค่า IOC

2) การหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ของครอนบาด (Cronbach)

3.7.2 สถิติพื้นฐาน

1) ความถี่

2) ร้อยละ (Percentage)

3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

1) การทดสอบค่าที t-test

2) การทดสอบค่า F-test (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ของอายุและประสบการณ์การทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ (Scheffe's method)

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

df แทน ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

SS แทน ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)

t แทน สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ t (t – distribution) ในการทดสอบสมมติฐาน t-test กรณีตัวแปรอิสระมีสองกลุ่ม

F แทน สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ F (F – distribution)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุและประสบการณ์การทำงาน ใช้วิเคราะห์หาร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางบรรยายทั้งในโดยรวม รายด้าน และรายข้อ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1)ด้านคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ 2) ด้านคุณลักษณะตามวัย 3) ด้านการจัดประสบการณ์ 4) ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน 5)ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มี เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ต่างกันโดยใช้สถิติ t – test และ F-test (One – Way ANOVA)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาที่ครูได้เสนอแนะในคำถามปลายเปิด เพื่อทำการแยกประเด็นข้อเสนอแนะ ให้เป็นหมวดหมู่แล้วอธิบายเป็นความเรียง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	8	15.1
หญิง	45	84.9
อายุ	**จำนวน**	**ร้อยละ**
20 - 30 ปี	7	13.2
31 – 40 ปี	9	17.0
41 – 50 ปี	20	37.7
50 – 60 ปี	17	32.1
ประสบการณ์การทำงาน	**จำนวน**	**ร้อยละ**
ต่ำกว่า 5 ปี	8	15.1
5 – 10 ปี	33	62.3
มากกว่า 10 ปี	12	22.6
รวม	**53**	**100**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเพศหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 และเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมา อายุ 50 – 60 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ 20 –

30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 13.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมา มากกว่า 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ผลปรากฏตามตารางที่ 4.2 – 4.7

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน

(n=53)

	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรม	ระดับความคิดเห็น		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.26	0.67	มากที่สุด
2	ด้านคุณลักษณะตามวัย	4.12	0.74	มาก
3	ด้านการจัดประสบการณ์	4.08	0.78	มาก
4	ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน	4.13	0.55	มาก
5	ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก	4.04	0.92	มาก
	รวม	**4.11**	**0.56**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.11, S.D=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\overline{X}$=4.26, S.D=0.67) ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ($\overline{X}$=4.13, S.D=0.55) ด้านคุณลักษณะตามวัย ($\overline{X}$=4.12, S.D=0.74) ด้านการจัดประสบการณ์ ($\overline{X}$=4.08, S.D=0.78) ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก($\overline{X}$=4.04, S.D=0.92)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายข้อ

(n=53)

	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรม	**ระดับความคิดเห็น**		
		$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดีของเด็ก	4.26	0.65	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข	4.35	0.62	มากที่สุด
3	ผู้บริหารได้จัดหาอุปกรณ์เพื่อการแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และออกกำลังกาย	4.30	0.74	มากที่สุด
4	ผู้บริหาร สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	4.24	0.70	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย	4.15	0.81	มาก
	รวม	**4.26**	**0.697**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.21, S.D=0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข ($\overline{X}$=4.35, S.D=0.62) รองลงมาคือ ผู้บริหารได้จัดหาอุปกรณ์เพื่อการแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และออกกำลังกาย ($\overline{X}$=4.30, S.D=0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย ($\overline{X}$=4.15, S.D=0.81)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย โดยรวมและรายข้อ

(n=53)

	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรม	**ระดับความคิดเห็น**		
		$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
1	ผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก	4.18	0.83	มาก
2	ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมของเด็กตามช่วงวัยอย่างเพียงพอ	4.16	0.80	มาก
3	ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจของเด็ก	4.05	0.79	มาก
4	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.11	0.86	มาก
5	ผู้บริหารมีนโยบายที่สอดคล้องกับด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.09	0.81	มาก
	รวม	**4.12**	**0.74**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านคุณลักษณะตามวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.12, S.D=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก ($\overline{X}$=4.18, S.D=0.82) รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมของเด็กตามช่วงวัยอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$=4.16, S.D=0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจของเด็ก ($\overline{X}$=4.05, S.D=0.79)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมและรายข้อ

(n=53)

	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรม	**ระดับความคิดเห็น**		
		$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
1	ผู้บริหารจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.06	0.84	มาก
2	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง	4.05	0.81	มาก
3	ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่	4.03	0.87	มาก
4	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน	4.15	0.94	มาก
5	ผู้บริหารได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก	4.13	0.80	มาก
	รวม	**4.08**	**0.78**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.08, S.D=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ($\overline{X}$=4.15, S.D=0.94) รองลงมาคือ ผู้บริหารได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก ($\overline{X}$=4.13, S.D=0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ($\overline{X}$= 4.03, S.D=0.87)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน โดยรวมและรายข้อ

(n=53)

	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรม	**ระดับความคิดเห็น**		
		$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
1	ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมสำหรับเด็ก	4.18	0.89	มาก
2	ผู้บริหารจัดหาพื้นที่ในการจัดกิจกรรมภายในและนอกอาคาร	4.15	0.84	มาก
3	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรในการจัดกิจกรรมประจำวันหรือให้คำแนะนำต่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม	4.16	0.80	มาก
4	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.19	0.78	มาก
5	ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมของเด็กในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย	3.98	1.02	มาก
	รวม	**4.13**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.13, S.D=0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$=4.19, S.D=0.78) รองลงมาคือ ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมสำหรับเด็ก ($\overline{X}$=4.18, S.D=0.89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมของเด็กในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย ($\overline{X}$=43.98, S.D=1.06)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก โดยรวมและรายข้อ

(n=53)

	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรม	**ระดับความคิดเห็น**		
		$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
1	ผู้บริหารจัดซื้ออาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่แก่เด็ก	4.10	1.03	มาก
2	ผู้บริหารจัดซื้อนมที่มีคุณภาพให้เด็กบริโภคครบจำนวนและปริมาณเพียงพอ	4.15	0.94	มาก
3	ผู้บริหารจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่สะอาดปลอดภัยและได้มาตรฐาน	4.04	0.98	มาก
4	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นครูผู้ดูแลเด็กในการจัดซื้อด้านโภคชนากรเพื่อการพัฒนาและเกิดความคุ้มค่า	3.97	1.04	มาก
5	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค	3.95	1.05	มาก
	รวม	**4.04**	**0.92**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.04, S.D=0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดซื้อนมที่มีคุณภาพให้เด็กบริโภคครบจำนวนและปริมาณเพียงพอ ($\overline{X}$=4.15, S.D=0.94) รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดซื้ออาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่แก่เด็ก ($\overline{X}$=4.10, S.D=1.03) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค ($\overline{X}$=3.95, S.D=1.05)

ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ที่มี เพศ อายุและประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.8 – 4.43

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	8	4.16	0.57	มาก
หญิง	45	4.10	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	8	4.16	0.57	0.213	0.832
หญิง	45	4.10	0.57		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ทั้งเพศชายและหญิงโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	8	4.42	0.57	มากที่สุด
หญิง	45	4.23	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	8	4.42	0.57	0.751	0.451
หญิง	45	4.23	0.66		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ทั้งเพศชายและหญิง ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	8	4.05	0.75	มาก
หญิง	45	4.13	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	8	4.05	0.75	-0.305	0.762
หญิง	45	4.13	0.75		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ทั้งเพศชายและหญิง ด้านคุณลักษณะตามวัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	8	4.02	0.60	มาก
หญิง	45	4.09	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	8	4.02	0.60	-0.204	0.811
หญิง	45	4.09	0.81		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ทั้งเพศชายและหญิง ด้านการจัดประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	8	4.12	0.68	มาก
หญิง	45	4.13	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	8	4.12	0.68	-0.059	0.953
หญิง	45	4.13	0.54		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ทั้งเพศชายและหญิง ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	8	3.94	1.03	มาก
หญิง	45	4.06	0.92	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	8	3.94	1.03	-0.321	0.750
หญิง	45	4.06	0.92		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ทั้งเพศชายและหญิง ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	7	4.07	0.57	มาก
31 – 40 ปี	9	3.91	0.60	มาก
41 – 50 ปี	20	4.19	0.64	มาก
51 – 60 ปี	17	4.16	0.44	มาก
รวม	53	4.11	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.491	3	0.164	0.489	0.692
ภายในกลุ่ม	14.048	49	0.334		
รวม	14.539	52			

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	7	4.14	0.72	มาก
31 – 40 ปี	9	4.08	0.83	มาก
41 – 50 ปี	20	4.24	0.65	มากที่สุด
51 – 60 ปี	17	4.43	0.50	มากที่สุด
รวม	53	4.26	0.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ 41-50 ปี และ 50-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน อายุ 20-30 ปีและ 31-40 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.889	3	0.296	0.694	0.560
ภายในกลุ่ม	20.933	49	0.427		
รวม	21.822	52			

จากตารางที่ 4.23 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	7	4.17	0.17	มาก
31 – 40 ปี	9	4.06	0.17	มาก
41 – 50 ปี	20	4.17	0.11	มาก
51 – 60 ปี	17	4.08	0.17	มาก
รวม	53	4.12	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม ด้านคุณลักษณะตามวัย อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก คุณลักษณะตามวัย จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.117	3	0.039	0.067	0.977
ภายในกลุ่ม	28.701	49	0.586		
รวม	28.818	52			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน ด้านคุณลักษณะตามวัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	7	3.97	0.60	มาก
31 – 40 ปี	9	3.64	1.17	มาก
41 – 50 ปี	20	4.24	0.77	มากที่สุด
51 – 60 ปี	17	4.18	0.54	มาก
รวม	53	4.08	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.26 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม ด้านการจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน อายุ 20-30 ปีและ 31-40 ปี และ 50-60 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.499	3	0.833	1.389	0.257
ภายในกลุ่ม	219.881	49	0.600		
รวม	3.618	52			

จากตารางที่ 4.27 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน ด้านการจัดประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	7	4.05	0.61	มาก
31 – 40 ปี	9	3.86	0.69	มาก
41 – 50 ปี	20	4.21	0.51	มากที่สุด
51 – 60 ปี	17	4.22	0.51	มากที่สุด
รวม	53	4.13	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ 41-50 ปี และ 50-60 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน อายุ 20-30 ปีและ 31-40 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.936	3	0.312	0.995	0.403
ภายในกลุ่ม	15.366	49	0.314		
รวม	16.302	52			

จากตารางที่ 4.29 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
20 – 30 ปี	7	4.02	0.74	มาก
31 – 40 ปี	9	4.35	0.59	มากที่สุด
41 – 50 ปี	20	3.96	1.24	มาก
51 – 60 ปี	17	3.98	0.69	มาก
รวม	53	4.04	0.92	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ อายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอายุ 20-30 ปี 41-50 ปี และ 50-60 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.904	3	0.164	0.333	0.802
ภายในกลุ่ม	37.991	49	0.334		
รวม	38.895	52			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 5 ปี	8	4.52	0.51	มากที่สุด
5 – 10 ปี	33	4.60	0.89	มากที่สุด
มากกว่า 10 ปี	12	3.98	0.61	มาก
รวม	53	4.11	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.419	2	0.709	2.325	0.110
ภายในกลุ่ม	13.120	50	0.305		
รวม	14.539	52			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 5 ปี	8	4.50	0.51	มากที่สุด
5 – 10 ปี	33	4.21	0.68	มากที่สุด
มากกว่า 10 ปี	12	4.23	0.63	มากที่สุด
รวม	53	4.26	0.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.34 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.526	2	0.263	0.618	0.543
ภายในกลุ่ม	21.296	50	0.426		
รวม	21.822	52			

จากตารางที่ 4.35 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 5 ปี	8	4.67	0.43	มากที่สุด
5 – 10 ปี	33	3.97	0.80	มาก
มากกว่า 10 ปี	12	4.16	0.55	มาก
รวม	53	4.12	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.36 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.37 เสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านคุณลักษณะตามวัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.176	2	1.588	3.096	0.064
ภายในกลุ่ม	25.642	50	0.513		
รวม	28.818	52			

จากตารางที่ 4.37 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ด้านคุณลักษณะตามวัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 5 ปี	8	4.50	0.53	มากที่สุด
5 – 10 ปี	33	3.96	0.83	มาก
มากกว่า 10 ปี	12	4.13	0.71	มาก
รวม	53	4.08	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.39 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดประสบการณ์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.844	2	0.922	1.535	0.225
ภายในกลุ่ม	30.036	50	0.601		
รวม	31.881	52			

จากตารางที่ 4.39 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ด้านการจัดประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 5 ปี	8	4.57	0.24	มาก
5 – 10 ปี	33	4.04	0.53	มาก
มากกว่า 10 ปี	12	4.08	0.65	มาก
รวม	53	4.13	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.41 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.828	2	0.914	3.157	0.061
ภายในกลุ่ม	14. 474	50	0.289		
รวม	16.302	52			

จากตารางที่ 4.41 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 5 ปี	8	4.54	0.41	มากที่สุด
5 – 10 ปี	33	4.08	0.99	มาก
มากกว่า 10 ปี	12	3.58	0.81	มาก
รวม	53	4.04	0.92	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.43 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.955	2	1.977	2.434	0.100
ภายในกลุ่ม	34. 940	50	0.813		
รวม	38.895	52			

จากตารางที่ 4.43 พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีการศึกษาการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่ถูกต้องตามหลักของการสร้างเด็กให้มีคุณภาพ อีกทั้งควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงของเด็ก นอกจากนี้ควรมีการแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของเด็กเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตลอดเวลา

ด้านคุณลักษณะตามวัย ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กอยู่ตลอด เพื่อให้เกิดการเข้าใจในการดูแลเพื่อพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตตามวัยที่สมควร

ด้านการจัดประสบการณ์ ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีนโยบายหรือสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ตลอดถึงสร้างความภาคภูมิใจและปลูกฝังให้มีระเบียบวินัย มีมารยาทต่อสังคม พร้อมทั้งจัดหลักสูตรการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงแก่เด็ก

ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อบำรุงและปรับปรุงสถานที่พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดความสะอาดปลอดภัย และสร้างการพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีการสำรวจอาหารที่เหมาะสมแก่เด็กและมีคุณภาพพร้อมทั้งประโยชน์มีสารอาหารครบถ้วน ตลอดถึงมีการเก็บข้อมูลและประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูและเด็กที่มีต่ออาหารหรือโภชนาการต่าง ๆ เป็นประจำเพื่อการปรับปรุงโภชนาการที่ดีและเหมาะสมแก่เด็กตลอด

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F–test (One–Way ANOVA) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

วิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเพศหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 และเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมา อายุ 50 – 60 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ 20 – 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมา มากกว่า 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

5.1.2 การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านคุณลักษณะตามวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ตำลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข รองลงมาคือ ได้จัดหาอุปกรณ์เพื่อการแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และออกกำลังกาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย

ด้านคุณลักษณะตามวัย พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านคุณลักษณะตามวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมของเด็กตามช่วงวัยอย่างเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจของเด็ก

ด้านการจัดประสบการณ์ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอ สหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน รองลงมาคือ ผู้บริหารได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมสำหรับเด็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมของเด็กใน

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย

ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านโภชนาการสำหรับเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดซื้อนมที่มีคุณภาพให้เด็กบริโภคครบจำนวนและปริมาณเพียงพอ รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดซื้ออาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่แก่เด็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อการจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กที่มี เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน สรุปได้ดังนี้

1) การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ที่มีเพศต่างกันโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2) การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ที่มีอายุต่างกันโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3) การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอ สหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีการศึกษาการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่ถูกต้องตามหลักของการสร้างเด็กให้มีคุณภาพ อีกทั้งควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงของเด็ก นอกจากนี้ควรมีการแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของเด็กเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตลอดเวลา

ด้านคุณลักษณะตามวัย ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กอยู่ตลอด เพื่อให้เกิดการเข้าใจในการดูแลเพื่อพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตตามวัยที่สมควร

ด้านการจัดประสบการณ์ ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีนโยบายหรือสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ตลอดถึงสร้างความภาคภูมิใจและ

ปลูกฝังให้มีระเบียบวินัย มีมารยาทต่อสังคม พร้อมทั้งจัดหลักสูตรการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงแก่เด็ก

ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อบำรุงและปรับปรุงสถานที่พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดความสะอาดปลอดภัย และสร้างการพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีการสำรวจอาหารที่เหมาะสมแก่เด็กและมีคุณภาพพร้อมทั้งประโยชน์มีสารอาหารครบถ้วน ตลอดถึงมีการเก็บข้อมูลและประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูและเด็กที่มีต่ออาหารหรือโภชนาการต่าง ๆ เป็นประจำเพื่อการปรับปรุงโภชนาการที่ดีและเหมาะสมแก่เด็กตลอด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 จากผลการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน โดยเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้ให้ความสนใจให้การพัฒนาด้านที่ยังมีปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้รับมาตรฐานมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พิสมัย สุยคำไฮ (2555, บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 ด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ **ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 24)** ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตหรือหมายถึงกระบวนการทำงานด้วยบุคคลและทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การ

สร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดีของเด็ก อีกทั้งจากที่ผ่านมายังพบว่าได้มีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข ไม่เพียงเท่านี้ยังได้มีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย ซึ่งส่งผลให้การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กได้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**นงเยาว์ ธาราศรีสุทธิ (254, หน้า 48)** กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและหัวใจของโรงเรียน เนื่องจากจุดประสงค์อันแรกในการตั้งโรงเรียนขึ้นมาก็เพื่อการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็กนั่นเอง ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ **รุ่งรัชดาพร เวหชาติ (2545, หน้า 86)**งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มเข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า สภาพแวดล้อมถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้และสามารถสร้างพัฒนาการให้แก่เด็กเล็กได้ นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นการสร้างมาตรฐานในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เช่น สีและภาพตามผนังอาคาร สนามเด็กเล่น การจัดสถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก เป็นต้น อันเป็นการพัฒนาทางปัญญา อารมณ์ อีกด้วย สอดคล้องกับและสอดคล้องกับงานวิจัยของ**กิตติศัพท์ ใจทน (2555, บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย วิจัยพบว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรโดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.10) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า เด็กมีคุณลักษณะตามวัยที่เหมาะสมกับช่วงอายุเช่น พัฒนาด้านร่างกาย พัฒนาด้านอารมณ์ – จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา ($\overline{X}$ = 4.14) สามารถปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่น รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้กำหนดจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก ($\overline{X}$ = 4.01) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องเรียน ($\overline{X}$ = 3.78) ตามลำดับส่วนข้อที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย สามารถปฏิบัติ ได้น้อยกว่าเรื่องอื่นคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการประเมินการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\overline{X}$ = 2.14)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ที่ผ่านมาการจัดอบรมมีน้อยหรือไม่สามารถส่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนไปอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ได้ ทั้งนี้อาจติดที่งบประมาณที่ต้องใช้จ่ายในการอบรมในแต่ละครั้ง แต่ผู้บริหารก็ยังให้ความสำคัญด้วยการจัดเอกสารหรือส่งครูผู้ดูแลเด็กบางคนไปอบรมเพื่อนำความรู้มาเผยแพร่แก่ครูผู้ดูแลเด็กด้วยกันเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ**ฟีเซีย (Fesier) และ เคทล์ (Kettl)** (อ้างถึงใน สมาน นาคทัด, 2553, หน้า 11) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จ และเห็นว่า การบริหารเป็นการระดมให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้เป็นผลสำเร็จ และสนธยา แพ่งศรีสาร (2549, หน้า 1) กล่าวถึง การบริหาร หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุม การทำงานให้กิจกรรมขององค์การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้อยู่บนพื้นฐานของปัจจัย ในการบริหาร (Factor of Management)

2) ด้านคุณลักษณะตามวัย พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านคุณลักษณะตามวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า ผู้บริหารได้มีการบริหารโดยยึดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์สามารถวิเคราะห์ผลที่จะได้รับจาก การดำเนินงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รู้จักและเข้าใจวัตถุประสงค์ของเป้าหมายของหลักสูตร ตลอดถึงดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร และเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**วราภรณ์ อริยธนพล (2552 : 46)** ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการและหลักสูตรนั้นจะต้องมีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากก่อนดำเนินการต้องกำหนดเป็นนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการจากนั้นจึงดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน K = Knowledge คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เช่น จัดการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก โดยเชิญผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพการประชุมสรุปผลการดำเนินงานด้านวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพการส่งเสริมให้บุคลากรครูผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นต้นแบบอย่างต่อเนื่องเพื่อนำความรู้มาพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเองและการส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายทางด้านการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบและหน่วยงานอื่น ๆ M = man คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการบริหารงานวิชาการ และรับผิดชอบงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อย่างเพียงพอและโดยเฉพาะ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็กเพียงพอ หน่วยงานต้นสังกัดมีบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษาโดยตรง เช่น นักวิชาการศึกษา เป็นต้น และแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการที่มาจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก ที่เป็นเช่นนี้ สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้บริหารก็คือผู้ที่อยู่ในชุมชนหรือตำบลนั้น ๆ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นผู้บริหารย่อมมีส่วนร่วมในการแก้ไขในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับประภาพรรณ รักเลี้ยง,(2556, หน้า 2) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้บริหารทุกองค์การต่างเกี่ยวข้องกับการบริหารจึงเกี่ยวข้องกับการ “บริหารงาน” และ “บริหารคน” อยู่ตลอดเวลาผู้บริหารจึงต้องทำหน้าที่จัดการเรื่องระบบงานด้านต่าง ๆ และวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการผลิตการให้บริการหรือการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทุกด้านเป็นไปด้วยดีพร้อม ๆ กันกับการที่ต้องจัดการเรื่องคนหรือบุคลากรซึ่งจะเป็นผู้เข้าไปรับมอบหมายและปฏิบัติงานตามหน้าที่หรือตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อให้ทุกคนมุมานะทุ่มเทกำลังความสามารถทั้งกายและใจให้เกิดผลงานที่ดีและประสานกันกับการทำงานของบุคคลฝ่ายอื่น ๆ อย่างดีด้วยอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารทำหน้าที่จัดให้การทำงานของสองระบบนี้คือระบบงานและระบบคนให้สามารถประสานทำงานร่วมกันไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจของเด็ก ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ดังที่กล่าวมาแล้วในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในเรื่องของการจัดอบรมหรือพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจของเด็ก เนื่องจากติดอาจติดปัญหาในค่าใช้จ่ายในการอบรม แต่ก็พยายามจัดหาเอกสารที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเล็กเพื่อส่งเสริมความรู้ครูผู้ดูแลเด็กอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ **ฐนิตา กสิคุณ** (2560, หน้า 290) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กรและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

3) ด้านการจัดประสบการณ์ พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า ผู้บริหารได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก พร้อมทั้งได้จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นและผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลต่อการลดปัญหาที่เกิดขึ้นเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เพ็ญโสภา**

เทพปัน (2558, หน้า 1892) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ =1.90 , σ = 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชุมร่วมกันของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กถึงการจัดการศึกษาของเด็ก การจัดการด้านการศึกษา (μ =2.00 , σ = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กโดยเน้นในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ (μ =1.81 , σ = 0.66) ที่เป็นเช่นนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ที่เป็นเช่นนี้ สามารถอภิปรายได้ว่า ที่ผ่านมาผู้บริหารพยายามติดตามแนวทางการพัฒนาและศึกษานโยบายจากรัฐบาลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารท้องถิ่น สอดคล้องกับ**จันทรานี สงวนนาม** (2556, หน้า 4) การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบอย่างมีระบบกล่าวคือมีหลักการกฎเกณฑ์และทฤษฎีที่เชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานโดยลักษณะเช่นนี้การบริหารงานจึงเป็นศาสตร์ทางสังคมที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยาสังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ถ้าพิจารณาการบริหารงานในลักษณะของการปฏิบัติต้องอาศัยความรู้ความสามารถประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารงานแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ถึงแม้ข้อนี้อยู่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่เมื่อแปลผลก็ยังถือว่าอยู่ในระดับที่มาก เนื่องจากกว่าผู้บริหารเป็นคนในพื้นที่นั้น ๆ จึงมีความรู้ความเข้าใจของคนในท้องถิ่นนั้นได้ มากพอสมควร สอดคล้องกับ **วราภรณ์ อริยธนพล** (2552 : 46) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการและหลักสูตรนั้นจะต้องมีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากก่อนดำเนินการต้องกำหนดเป็นนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการจากนั้นจึงดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน K = Knowledge คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เช่น จัดการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก โดยเชิญผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพการประชุมสรุปผลการดำเนินงานด้านวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพการส่งเสริมให้บุคลากรครูผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นต้นแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเองและการส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายทางด้านการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบและหน่วยงานอื่นๆ M = man คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะใน

การบริหารงานวิชาการ และรับผิดชอบงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอและโดยเฉพาะ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็กเพียงพอ หน่วยงานต้นสังกัดมีบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษาโดยตรง เช่น นักวิชาการศึกษา เป็นต้น และแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการที่มาจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน

4) ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า ที่ผ่านมาผู้บริหารมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรในการจัดกิจกรรมประจำวันหรือให้คำแนะนำต่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม โดยมองเห็นความเหมาะสมและความปลอดภัย และได้ให้อิสระต่อการทำงานของครูผู้ดูแลเด็กภายใต้ความเหมาะสมและถูกต้องต่อการพัฒนาเด็ก พร้อมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมประจำวันได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ**ธีรศักดิ์ แสงทอง.(2553, หน้า 48 - 52)** ได้กล่าวสรุปว่าการจัดการเรียนการสอนจากหลักสูตรการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดประสบการณ์ สื่อและอุปกรณ์การศึกษาไม่ได้มาตรฐาน ในด้านวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเสริมหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นและสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2545, หน้า 62-63) ได้อธิบายองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อองค์การ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน 2. ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัตถุและเครื่องมือใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมไปถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ 4Ms คือ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) หรือ 6Ms ที่มีเครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) เพิ่มเข้ามาในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น 3. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิกิริยาระหว่างกัน 4. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานนั้นสิ่งที่วัดผลสำเร็จของงานว่าบรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์การคือ ประสิทธิผลขององค์การ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ที่ผ่านมาผู้บริหารได้จัดสรรงบประมาณเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็ก เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นเพื่อให้เด็กได้มีการเรียนรู้ในเรื่องพื้นฐานที่อยู่ใกล้ตัวของเด็กเล็ก เป็นต้น สอดคล้องกับ **ประภาพรรณ รักเลี้ยง** (2556, หน้า 24) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผนการจัดองค์การ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมของเด็กในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ถึงแม้ข้อนี้จะมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดแต่ถ้าหากดูระดับแปลผลจะพบว่าอยู่ในระดับมาก เพราะเด็กคืออนาคตของชุมชน ฉะนั้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งที่เด็กต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก จึงได้มีความพยายามในการเสริมสร้างในเรื่องดังกล่าวตลอดมา สอดคล้องกับแนวคิดของเสนาะ ติเยาว์ (2544, หน้า1 - 2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของ การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็น กระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหาร จะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จ สาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

5) ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กด้านโภชนาการสำหรับเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า ผู้บริหารจัดซื้ออาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่แก่เด็กเพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโต แต่ยังไม่ค่อยมีการประเมินและรับฟังความคิดเห็นครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองในการจัดซื้อด้านโภคชนากรเพื่อการพัฒนาและเกิดความคุ้มค่า ถึงอย่างไรก็ตามจากการสำรวจเบื้องต้นยังพบว่ายังอยู่ในเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เนื่องจากการบริหารได้โภชนาการที่เหมาะสมจะส่งผลต่อสุขภาพของเด็กและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ**ภาคภูมิ ภูมาก (2553,หน้า 20-29)** งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ งานวิชาการมีขอบข่าย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดซื้อนมที่มีคุณภาพให้เด็กบริโภคครบจำนวนและปริมาณเพียงพอ ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้บริหารได้มีการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบอยู่แล้วเพื่อเป็นการเลือกสิ่งที่เหมาะสมและเป็นไปตามมาตรฐานในด้านโภชนาการสมวัย สอดคล้องกับ **ปรียานุช ภูดินทราย** (2558 , หน้า 30) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุดเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มี

ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่าย ต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมาตรฐานและคุณภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค ที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า เนื่องจากที่ผ่านมาผู้บริหารยังมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองในเรื่องจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่เด็กน้อยว่ามีความปลอดภัยและมีประโยชน์ต่อเด็กหรือไม่ แต่ทั้งนี้การจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค ก็เป็นไปตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ**หทัยรัตน์ ขมสวัสดิ์** (2558, หน้า 71-74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านโภชนาการ ปัญหา คือ ศูนย์บางแห่งไม่มีครัวสำหรับประกอบอาหารเองใช้วิธีการประมูลทำให้เกิดปัญหาผู้ประกอบการจัดทำอาหารไม่ตรงตามเมนูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้ เด็กไม่ได้สารอาหารครบตามหลัก 5 หมู่ แนวทางการพัฒนา คือ จัดให้มีการประมูลผู้ประกอบการอาหารกลางวัน กำหนดรายการอาหารโดยบุคลากรครูฝ่ายโภชนาการตามแนวทางของกรมอนามัย

5.2.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากแสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยจำแนกตามเพศ อายุและประสบการณ์การทำงานสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้ การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกันโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การบริหารงานของผู้บริหารจำเป็นต้องมีการประสานงานระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารและความเข้าใจตรงกันจึงสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนขององค์องค์ ซึ่งไม่เป็นผลทำให้ครูผู้ดูแลเด็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้ตอบแบบสอบถามซึ่งมี เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันไม่ทำให้เกิดความคิดเห็นต่างกันแต่อย่างใด ซึ่งถือได้ว่ามีการทำงานอย่างบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสนาะ ติเยาว์ (2544, หน้า1 - 2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบริหาร 5 ลักษณะ คือ

1. การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จ สาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

2. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่างไปก็ไม่ท้าทายไม่มีคุณค่า ประการ ที่สอง การจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย จะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

3. การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่า ประสิทธิผล หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอแต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่างคือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

4. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้ กันโดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีการศึกษาการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่ถูกต้องตามหลักของการสร้างเด็กให้มีคุณภาพ อีกทั้งควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงของเด็ก นอกจากนี้ควรมีการแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของเด็กเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตลอดเวลา

ด้านคุณลักษณะตามวัย ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กอยู่ตลอด เพื่อให้เกิดการเข้าใจในการดูแลเพื่อพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตตามวัยที่สมควร

ด้านการจัดประสบการณ์ ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีนโยบายหรือสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ตลอดถึงสร้างความภาคภูมิใจและ

ปลูกฝังให้มีระเบียบวินัย มีมารยาทต่อสังคม พร้อมทั้งจัดหลักสูตรการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงแก่เด็ก

ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อบำรุงและปรับปรุงสถานที่พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดความสะอาดปลอดภัย และสร้างการพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กได้แสดงความคิดเห็นการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ควรมีการสำรวจอาหารที่เหมาะสมแก่เด็กและมีคุณภาพพร้อมทั้งประโยชน์มีสารอาหารครบถ้วน ตลอดถึงมีการเก็บข้อมูลและประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและครูผู้ดูและเด็กที่มีต่ออาหารหรือโภชนาการต่าง ๆ เป็นประจำเพื่อการปรับปรุงโภชนาการที่ดีและเหมาะสมแก่เด็กตลอด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2) ควรศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภออื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1). หนังสือทั่วไป

กมล ภู่ประเสริฐ. (2547) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เสริมสินพรีเพรสซิสเต็ม.

กิตติศัพท์ ใจทน. (2555). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาตามระบบคุณธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย. (ม.ป.ป.). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสารักษาดินแดน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547) . คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

กอบแก้ว จันทร์ดีและกมลวัลย์ อุตะเดช. (2544). การศึกษาศักยภาพของ อบต. ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาเด็ก.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.สำนักงาน. (2541) การบริหารงานวิชาการ.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ลาดพร้าว.

ฐนิตา กสิคุณ. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560.

จันทรานี สงวนนาม. (2556). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2552). เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2542) **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา**. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต),พุทธวิธีในการบริหาร,พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย,2549.

ภาคภูมิ ภูมาก. (2553) การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

รุ่งรัชดาพร เวหชาติ . (2551) การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา จำกัด.

วิเชียร วิทยาอุดม. (2550). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพ ฯ : ธนรัชการพิมพ์.

เสนาะ ติเยาว์. (2544). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สนทธยา แพ่งศรีสาร. (2549). การบริหารการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สัมมา รธนิธย์. (2553). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.

สมคิด บางโม. (2545). การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

2) วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

ธีรศักดิ์ แสงทอง. (2553). รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา.รายงานการศึกษาอิสสระ รป.ม. (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิเวศน์ คำรัตน์. (2552). การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. งานวิจัยรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์ : สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

นงเยาว์ ธาราศรีสุทธิ. (2544). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา AcademicAdministration in Secondary School. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปริญญา รัตนวรรณี. (2553). ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กาฬสินธุ์:มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

ปรียานุช ภูดินทราย. (2558). การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ประกอบ กุฎโพธิ์.(2545) การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

พิสมัย สุยคำไฮ. (2555). การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ . ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจโจ. (2554). การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์. พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เพ็ญโสภา เทพปัน. (2558).สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2558.

วราภรณ์ อริยธนพล. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

หทัยรัตน์ ขมสวัสดิ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : งมหาวิทยาลัยบูรพา.

.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต,ดร.
วุฒิการศึกษา ปรัญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ กาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2) ดร.จำปี โยธารินทร์
วุฒิการศึกษา ปรัญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ กาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3) นางสาวปภาวรินทร์ พวงเกตุ
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปฐมศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนแหลมทอง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๙๒๘

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต, ดร.

ด้วย **นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
๒๒ ๒
(พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต, ดร.)

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๙๒๘

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.จำปี โยธารินทร์

ด้วย **นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- ทราบ

(ดร. จำปี โยธารินทร์)

25 พ.ย. 60

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๙๒๘

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางสาวปภาวรินทร์ พวงเกตุ

ด้วย **นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(นางสาวปภาวรินทร์ พวงเกตุ)
ผู้อำนวยการกองศึกษา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๙๓๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เจริญพร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ด้วย **นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้บุคคลดังกล่าว ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยตามความประสงค์

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีสารสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๙๓๒

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร

ด้วย **นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ภาคผนวก ง

ความเที่ยงตรงและค่าความสอดคล้อง(IOC)

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงและค่าความสอดคล้อง (IOC) วิจัยเรื่อง บริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อ	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
1.	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดีของเด็ก	+1	+1	+1	+3	1
2.	ผู้บริหารมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข	+1	+1	+1	+3	1
3.	ผู้บริหารได้จัดหาอุปกรณ์เพื่อการแสดงออกทางศิลปะดนตรี การเคลื่อนไหว และออกกำลังกาย	+1	+1	+0	+2	0.67
4.	ผู้บริหาร สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อรักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	+1	+1	+1	+3	1
5.	ผู้บริหารมีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย	+1	+1	+1	+3	1
2. ด้านคุณลักษณะตามวัย						
6.	ผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก	+1	+1	+1	+3	1
7.	ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมของเด็กตามช่วงวัยอย่างเพียงพอ	+1	+1	+0	+2	0.67
8	ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจของเด็ก	+1	+1	+1	+3	1

ข้อ	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
9	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	+3	1
10	ผู้บริหารมีนโยบายที่สอดคล้องกับด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	+1	+1	+1	+3	1
	3. ด้านการจัดประสบการณ์					
11.	ผู้บริหารจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1
12.	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+3	1
13.	ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่	+1	+0	+1	+2	0.67
14.	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน	+1	+1	+1	+3	1
15.	ผู้บริหารได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก	+1	+1	+1	+3	1
	4. ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน					
16.	ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมสำหรับเด็ก	+1	+1	+1	+3	1
17.	ผู้บริหารจัดหาพื้นที่ในการจัดกิจกรรมภายในและนอกอาคาร	+1	+1	+1	+3	1
18.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรในการจัดกิจกรรมประจำวันหรือให้คำแนะนำต่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม	+1	+0	+1	+2	0.67

ข้อ	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
19.	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	+3	1
20.	ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมของเด็กในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย	+1	+1	+1	+3	1
	5.ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก					
21.	ผู้บริหารจัดซื้ออาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่แก่เด็ก	+1	+1	+1	+3	1
22.	ผู้บริหารจัดซื้อนมที่มีคุณภาพให้เด็กบริโภคครบจำนวนและปริมาณเพียงพอ	+1	+1	+1	+3	1
23.	ผู้บริหารจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่สะอาดปลอดภัยและได้มาตรฐาน	+1	+1	+0	+2	0.67
24.	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นครูผู้ดูแลเด็กในการจัดซื้อด้านโภคชนากรเพื่อการพัฒนาและเกิดความคุ้มค่า	+0	+1	+1	+2	0.67
25.	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค	+1	+1	+1	+3	1

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิจัยเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliabity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.931

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.931	25

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อวิจัย
เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นการสำรวจการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุง การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3. แบบสอบถามสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 5 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 25 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี
นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่อง ✓ ลงใน [ ] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. **เพศ**

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 - 30 ปี

☐ 31 - 40 ปี

☐ 41 - 50 ปี

☐ 51 - 60 ปี

3. ประสบการณ์การทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

โปรดอ่านและพิจารณาคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตารางตามความคิดเห็นตามแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ระดับคะแนน

5 หมายถึง การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาร่างกาย เจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดีของเด็ก					
2	ผู้บริหารมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อเด็กเพื่อสุขภาพจิตดี และมีความสุข					
3	ผู้บริหารได้จัดหาอุปกรณ์เพื่อการแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และออกกำลังกาย					
4	ผู้บริหาร สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย					
5	ผู้บริหารมีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะการดูแลเด็กที่เหมาะสมในการพัฒนาการตามวัย					
2. ด้านคุณลักษณะตามวัย						
6	ผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก					
7	ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมของเด็กตามช่วงวัยอย่างเพียงพอ					
8	ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจของเด็ก					
9	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
10	ผู้บริหารมีนโยบายที่สอดคล้องกับด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					

ข้อ	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	3. ด้านการจัดประสบการณ์					
11	ผู้บริหารจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
12	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง					
13	ผู้บริหารมีความเข้าใจบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่					
14	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่หาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน					
15	ผู้บริหารได้พัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก					
	4. ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน					
16	ผู้บริหารสนับสนุนครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมสำหรับเด็ก					
17	ผู้บริหารจัดหาพื้นที่ในการจัดกิจกรรมภายในและนอกอาคาร					
18	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรในการจัดกิจกรรมประจำวันหรือให้คำแนะนำต่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม					
19	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
20	ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมของเด็กในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย					

ข้อ	การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	5.ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก					
21	ผู้บริหารจัดซื้ออาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่แก่เด็ก					
22	ผู้บริหารจัดซื้อนมที่มีคุณภาพให้เด็กบริโภคครบจำนวนและปริมาณเพียงพอ					
23	ผู้บริหารจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่สะอาดปลอดภัยและได้มาตรฐาน					
24	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นครูผู้ดูแลเด็กในการจัดซื้อด้านโภคชนากรเพื่อการพัฒนาและเกิดความคุ้มค่า					
25	ผู้บริหารมีการประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อจัดซื้ออาหาร นมและเครื่องอุปโภคบริโภค					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

2. ด้านคุณลักษณะตามวัย

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

3. ด้านการจัดประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

4. ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

5. ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

ขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์อย่างดียิ่ง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวอมราภรณ์ ยวงวิภักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด : 11 มิถุนายน 2526
สถานที่เกิด : 3 หมู่ 1 ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 3 หมู่ 1 ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46180
อาชีพ : รับราชการ
ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 : ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (วิทยาเขตกาฬสินธุ์)

พ.ศ. 2555 : ปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551 : ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดสว่างเทพวราราม ตำบลโนนแหลมทอง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

พ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน : ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนแหลมทอง ตำบลโนนแหลมทอง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์